

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜVENLİK STRATEJİLERİ VE YÖNETİMİ ANA BİLİM DALI

PKK/KCK EYLEM PROFİLİ: Gaziantep Örneği

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ALİ YASİN ÇİÇEK

GAZİANTEP
MAYIS 2014

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜVENLİK STRATEJİLERİ VE YÖNETİMİ ANA BİLİM DALI

PKK/KCK EYLEM PROFİLİ: Gaziantep Örneği

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ALİ YASİN ÇİÇEK

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Mehmet SİNCAR

GAZİANTEP
MAYIS 2014

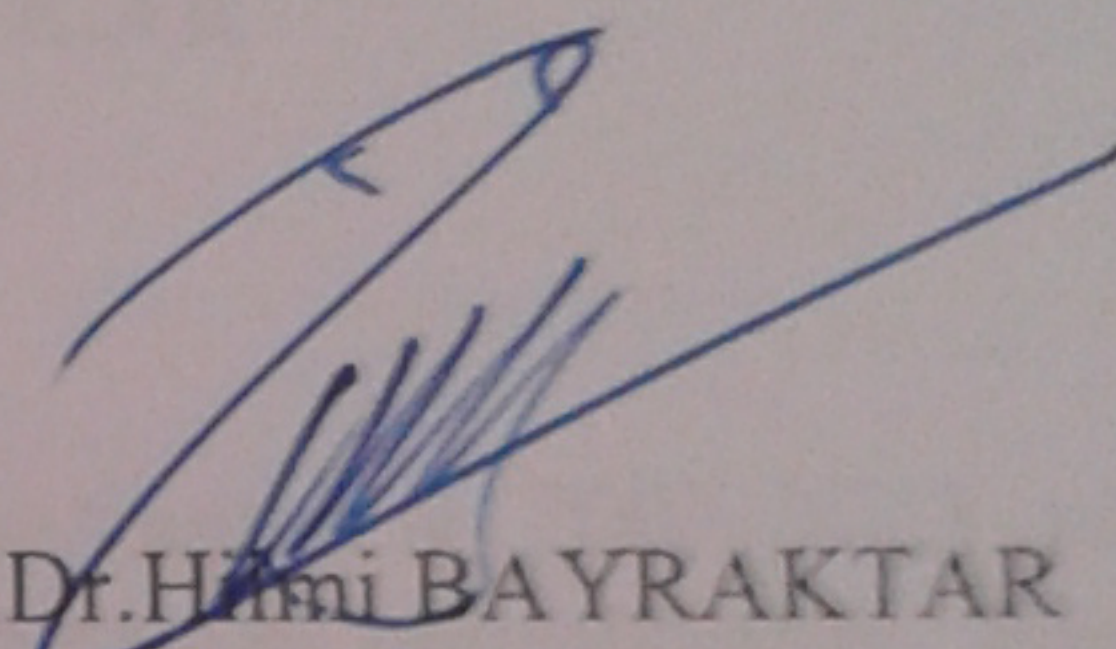
T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜVENLİK STRAJİLERİ VE YÖNETİMİ ANA BİLİM DALI

PKK/KCK EYLEM PROFİLİ: Gaziantep Örneği

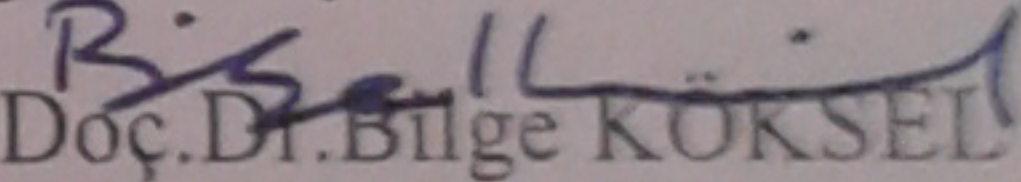
Ali Yasin ÇİÇEK

Tez Savunma Tarihi :

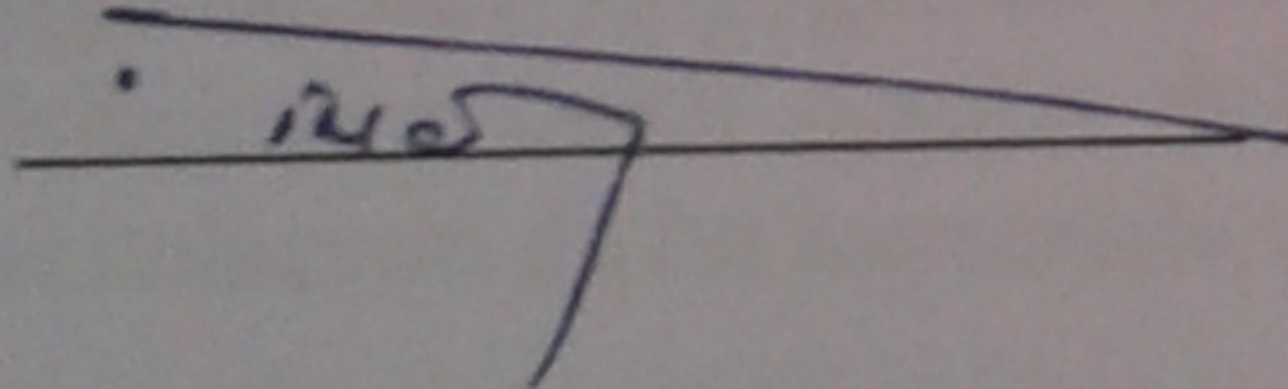
Sosyal Bilimler Enstitüsü Onayı :

Doç.Dr. Hüsnü BAYRAKTAR
SBE Müdürü

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak gerekli şartları sağladığını onaylarım.

Yrd.Doç.Dr. Bilge KÖKSEL
Enstitü ABD Başkanı

Bu tez tarafımca (tarafımızca) okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Doç.Dr. Mehmet SİNCAR
Tez Danışmanı

Bu tez tarafımızca okunmuş, kapsam ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

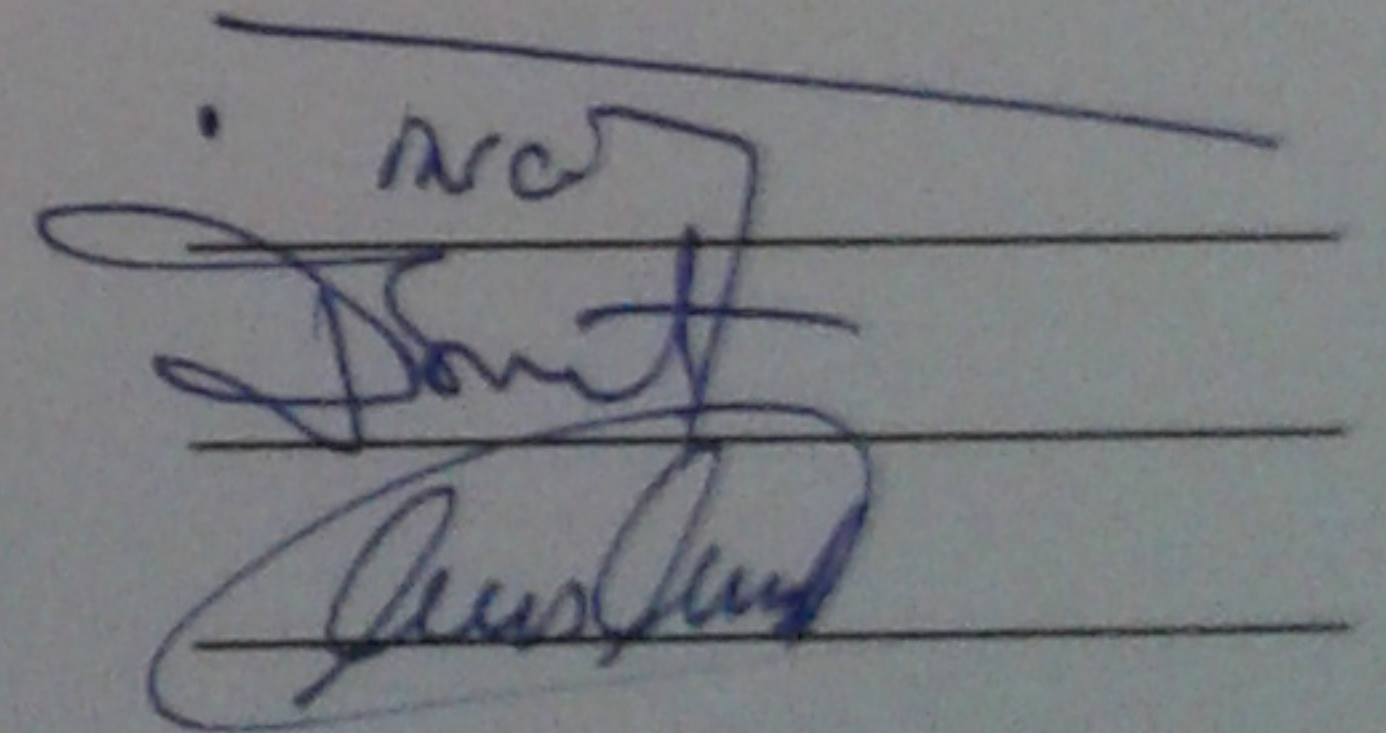
Jüri Üyeleri:
(Unvanı, Adı ve SOYADI)

Doç.Dr. Mehmet SİNCAR

Doç.Dr. Servet DEMİR

Yrd.Doç.Dr. Ömer Faruk VURAL

İmzası

ÖZET

PKK/KCK EYLEM PROFİLİ: GAZİANTEP ÖRNEĞİ

ÇİÇEK, Ali Yasin

Yüksek Lisans Tezi, Güvenlik Stratejileri ve Yönetimi ABD

Tez Danışmanı: Doç.Dr. Mehmet SİNCAR

Mayıs 2014, 56 sayfa

Bu araştırmanın amacı, PKK/KCK örgütünün Gaziantep’te 2003-2013 yılları arasında gerçekleştirdiği eylem profillerini ayrıntılı bir biçimde betimleyerek, konuya ilişkin nitelikli tartışmalar ve değerlendirmeler yapmaktır. Araştırmaya ilişkin veriler nitel araştırma tekniklerinden birisi olan doküman analizi yoluyla toplanmış ve elde edilen verilerin geçerlik-güvenirlik analizleri; eş uzman incelemesi, dış denetim ve çoklu kodlayıcı süreçleri yoluyla sağlanmıştır. Veri toplama sürecinde, PKK/KCK’nın Gaziantep ilinde 2003-2013 yılları arasında gerçekleştirdiği eylemler ayrıntılı olarak incelenmiş; toplamda 18 farklı türde 173 eylemin gerçekleştiği; bu eylem türleri gerçekleştirilen kodlamalar sonucunda altı başlık altında sınıflandırılmıştır. Araştırma sonucunda, Gaziantep ilinde eylemlerin yıldan yıla tarz ve yoğunluk olarak değiştiği görülmüştür. Bazı yıllarda şehir içi şiddet eylemlerinde yoğunluk olmasına karşın bazı yıllarda ise yürüyüş, basın açıklaması ve propaganda faaliyetleri tarzındaki eylemlerinin çok daha yoğun yaşandığı belirlenmiştir. Elde edilen bulgular ve ulaşılan sonuçlar ışığında; tarz ve yoğunluk olarak yıldan yıla değişim gösteren terörist eylem profillerinin birbirinden farklı olması dolayısıyla, terörle mücadelede uygulamaya konulacak yol haritalarının da bu kapsamda şekillendirilmesi gerektiği önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: PKK, KCK, Terör

ABSTRACT**PKK/KCK ACTION PROFILE: A Case Study in Gaziantep**

ÇİÇEK, Ali Yasin

M.A. Thesis, Department of Security Strategies and Management,
Institute of Social Sciences, University of Gaziantep

Supervisor: Assoc.Prof.Dr. Mehmet SİNCAR

May 2014, 56 Pages

The purpose of this study is to depict the act profiles carried out by PKK / KCK organizations in Gaziantep between 2003-2013 in a detailed way and to make sufficient arguments and assessments about the issue. The data about the research' were collected by document analysis, one of the qualitative research techniques and the validity and reliability analysis of the acquired data's provided by means of couple expert survey, external audit and multi encoder process. In the process of data collection, the acts of PKK/ KCK in Gaziantep between 2003-2013 were examined in detailed way, in total 173 acts in 18 different kinds're determined and these acts're classified under six headings. In the result of this research it's noticed that there were changes in the acts carried out in Gaziantep both in form and density year after year. While inner city violence acts are intense in some years; walking protests, press conference, propagations are intense in some years. In the light of collected data and results, it is suggested that the ways to be performed during countering terrorism should be shaped within this context since terrorist act profiles which change year after year both in form and density are different from each other.

Key words: PKK, KCK, Terror

ÖNSÖZ

Bu araştırmanın gerçekleştirilmesi sürecinde bilgi ve yardımlarından istifade ettiğim aileme, arkadaşlarıma, engin tecrübelerini ve desteğini esirgemeyen tez danışmanım Doç.Dr. Mehmet SİNCAR'a ve araştırma sürecinin her aşamasında yanımda olan Doç.Dr. Fatih BEREN'e teşekkürlerimi sunuyorum.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
PKK/KCK EYLEM PROFİLİ: Gaziantep Örneği.....	i
ABSTRACT	ii
ÖNSÖZ	iii
İÇİNDEKİLER	iv
TABLolar LİSTESİ.....	vi
EKLER LİSTESİ	vii
BİRİNCİ BÖLÜM	1
GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Konusu	3
1.2. Araştırmanın Önemi	4
1.3. Araştırmanın Amacı	5
1.4. Araştırma Problemi	5
1.5. Araştırmanın Kapsam ve Sınırlılıkları	5
İKİNCİ BÖLÜM.....	6
KAVRAMSAL TARTIŞMA	6
2.1. Terör ve Terörizm Kavramları	6
2.2. Terörle Mücadele Stratejileri ve Profil Çalışmaları	9
2.3. Terörle Mücadelede Problem Odaklı Polislik Yaklaşımı.....	13
2.4. PKK/KCK'nın Stratejik Dönüşüm Aşamaları	14
2.4.1. 1984-1995 Dönemi	16
2.4.2. 1995- 1999 Dönemi	18
2.4.3. 1999-2003 Dönemi	19
2.4.4. 2003 ve Sonrası.....	19
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	22
YÖNTEM.....	22
3.1. Eş Uzman İncelemesi	22
3.2. Dış Denetim.....	23

3.3. Çoklu Kodlayıcı Süreçleri	23
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	24
BULGULAR VE YORUM.....	24
4.1 Bulgular	24
4.1.1. Öne Çıkan Yıllara Göre Gaziantep İlinin PKK Eylem Profilleri	27
4.1.2. Eylem Tarzına Göre PKK'nın Eylem Profili.....	30
4.2. Yorum.....	33
4.2.1. ABD'nin Irak'ı İşgali (2003)	34
4.2. 2. PKK'nın KCK'ya Dönüşmesi (2007).....	35
4.2.3. Demokratik Açılım (Kürt Açılımı) Projesi.....	37
4.2.4. Demokratik Özerklik İlanı ve Sonrası	39
4.2.5. Çözüm Süreci.....	41
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	43
SONUÇ VE TARTIŞMA	43
KAYNAKÇA.....	48
ÖZGEÇMİŞ	55
EKLER.....	56
EK 1. Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Araştırma İzin Talebi.....	56

TABLULAR LİSTESİ

- Tablo 4.1** : PKK/KCK Terör örgütü tarafından gaziantep ilinde 2003-2013 yılları arası gerçekleştirilen eylem türleri
- Tablo 4.2** : PKK/KCK Terör örgütü tarafından 2003-2013 yılları arası gerçekleştirilen eylem türleri ve sayıları
- Tablo 4.3** : PKK/KCK'nın yıllara göre eylem dağılımı
- Tablo 4.4** : 2003 yılı Gaziantep ilindeki PKK eylem profili
- Tablo 4.5** : 2008 yılı Gaziantep ilindeki PKK eylem profili
- Tablo 4.6** : 2011 yılı Gaziantep ilindeki PKK eylem profili
- Tablo 4.7** : 2011 yılı Gaziantep ilindeki PKK eylem profili
- Tablo 4.8** : PKK/KCK'nın Gaziantep ilindeki şehir içi şiddet eylemleri
- Tablo 4.9** : PKK/KCK'nın Gaziantep ilindeki kırsala eleman aktarımı eylemleri
- Tablo 4.10** : PKK/KCK'nın Gaziantep ilindeki propaganda, yürüyüş, basın açıklaması eylemleri

EKLER LİSTESİ

EK1. Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Araştırma İzin Talebi

KISALTMALAR

Avrupa Birliği	: AB
Amerika Birleşik Devletleri	: ABD
Barış ve Demokrasi Partisi	: BDP
Demokrasi Partisi	: DEP
Demokratik Halk Partisi	: DEHAP
Demokratik Toplum Kongresi	: DTK
Demokratik Toplum Partisi	: DTP
Demokratik Yurtsever Gençlik Meclisi	: DYGM
Eğitim Destek Evleri	: EDEV
Halkın Demokrasi Partisi	: HADEP
Halkın Emek Partisi	: HEP
Halk Kongresi	: KONGRA/GEL
Kongreya Azadî û Demokrasiye Kurdistan (Kürdistan Demokrasi ve Halk Kongresi)	: KADEK
Koma Civaken Kurdistan (Kürdistan Halklar Konfederasyonu)	: KCK
Koma Komalên Kurdîstan (Kürdistan Demokratik Konfederalizmi)	: KKK
Öz Savunma Birliği	: ÖSB
Partiya Karker Kurdistan / Kürdistan İşçi Partisi	: PKK
Türkiye Büyük Millet Meclisi	: TBMM
Yurtsever Devrimci Gençlik Hareketi	: YDGH

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

'Terör ve terörizm' kavramları, uzun yıllardır üzerinde uzlaşmış bir tanıma sahip olmadığı için her ülkede farklı farklı tanımlanmış ve uluslararası platformda ortak bir mücadele stratejisi belirlenememiştir. 11 Eylül (9/11) terörist saldırılarından sonra küresel terörle mücadele için ortak bir yol haritasının belirlenmesi ve bu yol haritasında ülkelerin uzlaşması noktasında önemli oranda ilerleme olduğu görülse de, uluslararası terörle mücadelede etkili bir politika ve stratejinin üretildiği halen ifade edilememektedir. Teröre ilişkin bu ve benzeri kavramsal tartışmalardan dolayı terör örgütleri, ülkelerin birbirlerine karşı siyasî ve politik amaçlar doğrultusunda kullandığı bir iletişim stratejisi olarak karşımıza çıkmış ve daha kolay büyüme ve yayılma imkânı bulmuştur.

Farklı tarihlerde Amerika Birleşik Devletleri (ABD), İngiltere ve Avrupa Birliği (AB) tarafından terör örgütü listesine alınan PKK/KCK (*Partiya Karkeren Kurdistan-Kürdistan İşçi Partisi* /Koma Civakên Kurdistan- Kürdistan Halklar Konfederasyonu), ile otuz yılı aşkın mücadele ediliyor olmasının ardında yatan nedenlerden birisi de ülkeler arası ortak bir mücadele stratejisinin belirlenememiş olmasıdır. Kurulduğu günden bu yana saldırılarıyla birçok sivil katleden, binlerce güvenlik personelini şehit eden PKK/KCK örgütünü, hem ABD hem AB, 2000'li yıllara kadar terör örgütü listesine almamıştır (FTO, 2014).

Bu çerçevede uluslararası desteği genellikle alamayan Türkiye, -oluşturduğu terörle mücadele politikalarında da dönem dönem kısmi kazanımlar elde etmiş olsa da sorunu tamamıyla çözememiş, tersine etnik ayrılıkçı terör örgütlerinin yanı sıra yıkıcı sol ve dini istismar eden terör örgütleriyle de sürekli uğraşmak zorunda kalmıştır.

Bu noktada bölücü terörün ilk çıktığı yıllarda soruna teröristle mücadele odaklı stratejilerle yaklaşmış, ancak bu ideolojinin beslendiği kaynakları kurutmaya yönelik projeler hayata geçirilememiştir. Bu bağlamda, bu araştırma ile PKK/KCK örgütünün eylemlerinin verdiği mesajların daha iyi nasıl okunabileceği ve terörle mücadelede hazırlanacak olan politikalara katkı sağlanması hedeflenmektedir.

PKK/KCK örgütünün ortaya çıkışından günümüze kadar geldiği sürece bakıldığında nihai hedefinden sapmadığı ancak stratejik bir dönüşüm yaşadığı görülmektedir. Kurulduğu yıllarda yoğun eylemsel faaliyetleriyle bölge halkı üzerinde bir baskı ve sindirme politikası izlemiş ve bunun şiddetini belirli aralıklarla artırdığı ve azalttığı bilinmektedir.

Öcalan'ın yakalandığı döneme kadar bağımsız Kürdistan söylemini kullanan örgüt, daha sonra demokratik özerklik gibi yeni bir dil geliştirmiştir. Bu söylemlere paralel olarak da bölgeden bölgeye her yıl farklı eylem tarzları geliştirmiştir. Bazı yıllarda kırsal destekli veya şehir içi şiddet eylemlerini uygularken, bazı yıllarda da propaganda, yürüyüş, basın açıklaması veya kırsal alana eleman aktarımı gibi faaliyetlerini uygulamıştır.

Bu araştırmada PKK/KCK örgütünün Gaziantep ölçeğinde gerçekleştirdiği eylemlerinin de yıldan yıla benzerlik veya farklılık gösterip göstermediği ve nasıl bir benzerlik veya farklılığın bulunduğu incelenecektir. PKK/KCK örgütünün belli bir strateji etrafında yıldan yıla gerçekleştirdiği eylemlerin anlaşılması ve bu eylem stratejisine uygun terörle mücadele yol haritasının hazırlanması mücadele alanında başarının yakalanabilmesi için önem arz etmektedir. Gaziantep ilinin terörist eylem profilini belirlemeyi amaçlayan bu çalışma da terörle mücadele alanına önemli bir katkı sağlayacağı da düşünülmektedir.

1.1.Araştırmanın Konusu

Terörle mücadele, özellikle 11 Eylül saldırıları sonrasında daha fazla tartışılan daha fazla yazılan ve daha fazla eleştirilen konuların başında gelmekle birlikte büyük-küçük, zengin-fakir ve gelişmiş-az gelişmiş bütün toplumlar tarafından ortak bir tehditle başa çıkma yolu olarak görülmüştür. Terörle daha etkin mücadele yolları gerek akademisyenler gerekse politika yapımcılar tarafından araştırılmış ve önemli sayıda bilimsel araştırmalar yapılmıştır. Terör örgütlerinin stratejilerini belirlemek, terör örgütü profili oluşturmak, insanları teröre iten nedenleri ortaya koymak gibi araştırmalar bu çalışmalara örnek olarak verilebilir.

Bu araştırmada ise terör ile etkin mücadelenin terörü anlamaktan geçtiği ön kabulünden hareketle, terör örgütü tarafından gerçekleştirilen eylemlerin profilinin ortaya konması, taşıdıkları ortak niteliklerin belirlenmesi ve bu eylemlerin ülke gündemine paralel bir yoğunluk taşıyıp taşımadığı tartışılacaktır.

Etnik ve ayrılıkçı bir nitelik taşıyan ve 1984 yılından beri özellikle sivil yurttaşlara yönelik birçok şiddet eylemi gerçekleştiren PKK/KCK isimli örgüt, Türkiye ile birlikte İran, Irak, Suriye ve bazı Avrupa ülkelerinde de yoğun faaliyet göstermekle birlikte, zamandan zamana, ülkeden ülkeye ve şehirden şehire farklı nitelikte eylemler gerçekleştirmektedir (Beren, 2012:87). Terörle mücadelede görevli birimler ise Türkiye'nin merkezi yönetim tarzını benimsemesinden dolayı her yerde aynı mücadele, taktik ve stratejisini uygulamaktadır. Bu durumun terörle mücadeleyi güçleştiren önemli bir etken olduğu düşünülmektedir.

PKK/KCK eylemlere başladığı ilk andan günümüze zaman zaman farklı stratejiler uygulayan bir terör örgütüdür. Tarihsel gelişim süreci içerisinde 1984-1989 arası 'yoğun terör', 1989-1995 arası 'gerilla aşamasına geçme çabası, 1995-1999 arası büyük kentleri de kapsayacak şekilde tekrar 'yoğun terör', 1999-2005 arası ise 'terör, pasif itaatsizlik ve siyasallaşma' süreci olarak sıralanabilir (Bal, 2006a:179).

PKK, 2007 yılında alternatif bir devlet sistemini realize etmek üzere Koma Ciwaken Kürdistan (KCK) yapılanmasını kurarak, Türkiye tarafından atılan demokratik adımları kendi lehine çevirme ve "Bağımsız Kürdistan" hayaliyle devlet kurmayı hedeflemiş, paralel devlet olarak da görülen yasama, yürütme ve yargı sistemini

oluşturmaya çalışmıştır. 2010 yılı sonrasında ise "Devrimci Halk Savaşı" söylemlerini sıklıkla dile getirmiş, kent merkezli eylemsellik stratejisi (şehir içi şiddet eylemleri) noktasında birçok yapıyı (Kent Meclisleri, DTK, ÖSB, EDEV, YDGH) KCK çatısı altında uygulamaya geçirmeye çalışmıştır (Özeren vd., 2010:12).

1.2.Araştırmanın Önemi

Terörle mücadelede daha etkili taktik ve strateji geliştirebilmek için eylem ve etkinliklerin gerçekleştiği şehrin hatta aynı şehrin ilçelerinin dokusunun ve potansiyelinin doğru şekilde tahlil edilmesi gerekmektedir. Özellikle yerel düzeyde problemin derinlemesine çalışıldıkça, daha doğru tespitlerin yapılacağı ve uygulanacak politikaların daha isabetli olacağı düşünülmektedir.

Gaziantep özelinde de PKK/KCK'nın eylemlerinin analiz edilmesi ve derinlemesine inceleme yapılması önemli bir husustur. Bunun en önemli nedeni Gaziantep'in PKK terör eylemleri sürecinde göç alan bir bölge olmasıdır. Bu bağlamda yapılacak araştırma, ABD'nin Irak'a yönelik 2003 yılında gerçekleştirdiği operasyon, 2009 yılında hükümet tarafından gerçekleştirilen 'Kürt Açılımı Süreci', 2010 yılında gerçekleşen Oslo görüşmeleri, 2011 yılında başlayan Suriye'deki iç karışıklık ve savaş hali ile yine hükümet tarafından başlatılan Açılım Politikaları ve Barış Süreci gibi önemli siyasal olay ve süreçleri içeren 10 yıllık periyodu kapsamaktadır.

PKK/KCK'nın da faaliyetlerini şekillendirdiği bu dönemsel süreçlerin Gaziantep'te eylem ve etkinliklerde ki dalgalanmalarının veya sabitliğinin tespiti, bu değişimlerin yaşanan siyasal gelişmelere bağlı olup olmadığının görülmesi, uygulanacak güvenlik politikaları için anlamlı bir durum olarak karşımıza çıkabilecektir.

Araştırmanın, PKK/KCK'nın Gaziantep ilindeki eylemlerinin incelenmesi bakımından ilk olması çalışmaya ayrı bir önem katmaktadır. Araştırma bulgularının, Gaziantep'teki PKK/KCK eylemlerinin gelişen gündemle beraber artış/azalış durumları hakkında bilgi vereceği öngörülmektedir. Yapılacak çalışmayla, mevcut güvenlik politikaları eleştirilerek her zaman her yerde her örgüte karşı geçerli tek bir güvenlik politikası olamayacağı, zamana ve mekana ait niteliklere göre değişebilen stratejilerin terörle mücadelede daha etkin olacağı değerlendirilmektedir. Ayrıca araştırma

bulgularının, problem odaklı polislik bağlamında çözüm önerilerinin üretilmesinde fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

1.3.Araştırmanın Amacı

Araştırmanın temel amacını, PKK/KCK'nın Gaziantep ilindeki eylem profilinin ve eylem yoğunluğunun, zamana ve gündeme bağlı olarak farklılık gösterip göstermediği, eğer varsa bu farklılıklar arasında anlamlı bir ilişki bulunup bulunmadığının ortaya konması oluşturmaktadır.

1.4.Araştırma Problemi

PKK/KCK'nın Gaziantep ilindeki eylem profilinin (türlerinin) ve eylem yoğunluğunun, zaman içerisinde değişen dönemlere ve gündeme bağlı olarak farklılık gösterip göstermediği, eğer varsa bu farklılıklar arasında anlamlı bir ilişki bulunup bulunmadığı araştırmanın temel problemini oluşturmaktadır.

1.5.Araştırmanın Kapsam ve Sınırlılıkları

Bu çalışmada PKK/KCK'nın 2003-2013 yılları arasında Gaziantep'te gerçekleştirdiği eylemlerin yıllara ve dönemlere göre yoğunluğunda anlamlı bir farklılığın olup olmadığı incelenecektir. Bu çerçevede araştırmaya konu veriler, Gaziantep il Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü'nün tuttuğu "Suç Defteri" üzerinden temin edilmiştir. Suç defterinde adli dosyaya ilişkin farklı veriler olsa da bu çalışmada, eylemlere ilişkin sayılar, nitelikler ve sıklıklar (yoğunluklar) üzerinde durulmuş ve çalışma bu veriler ile sınırlandırılmıştır.

Bu çerçevede 2003-2013 yılları arasında gerçekleştirilen eylemlerin profilinin çıkarılması ve yoğunluğunun ortaya konması planlanmıştır. Ayrıca çalışmada kullanılan veriler 2003-2013 yılları arası ve PKK/KCK'nın polis sorumluluk alanında gerçekleştirdiği ve polis tarafından tespit edilebilen eylemler ile sınırlıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL TARTIŞMA

Terör olayları insanların sosyal ve ekonomik yaşantısını da olumsuz yönde etkilediğinden dolayı, terör ve terörizm kavramları günümüzün en fazla tartışılan konularından biri haline gelmiştir. Özellikle 11 Eylül 2001 saldırılarından sonra küresel bir tehdit olarak kabul görmeye başlayan terörizmle nasıl mücadele edilmesi gerektiği ve güvenlik politikalarının yeniden şekillendirilmesi konusu ülkelerin birinci gündemi olmuştur. Bu durum neticesinde ülkeler çözüm noktasında ortak bir mutabakat hazırlama sürecine girmek zorunda kalmışlardır. Genel kabul gören bir tanımın yapılamaması teorik ve pratik düzeyde ciddi sorunları da beraberinde getirmektedir (Çapar, 2013:54).

Bu çalışmaya esas olan araştırma sorusu ve bulgulara geçmeden önce terör, terörizm ve terörle mücadele kavramlarının akademik literatürde nasıl algılandığı ve analiz edildiği bu bölümde tartışılacaktır. Ayrıca çalışmanın iskeletini PKK örgütünün eylem profili oluşturması nedeniyle de PKK'nın kuruluşundan itibaren günümüze kadar nasıl bir süreçten geçtiği, sürecin hangi zaman dilimlerinde PKK'ya nasıl bir yön verdiği ve hangi alanlarda kırılma noktaları yaşandığı yöne bu bölümde ortaya konmaya çalışılacaktır.

2.1. Terör ve Terörizm Kavramları

Küreselleşen dünyanın sürekli gündeminde olan terör ve terörizm kavramları, ülkelerin ve bölgelerin muzdarip olduğu ve çok ağır kayıplar verdiği bir şiddet ve tehdit kaynağıdır. Birçok milletin gündelik yaşantılarında çok sık kullandıkları bir kavram olmasına karşın, tam anlamıyla bir mutabakatın sağlanmadığı da görülmektedir. Kavram olarak şiddet halini ifade eden terörün hangi olayları tür ve biçim noktasında kapsadığı açıkça ifade edilememektedir. Bu kavramların rasyonel bir şekilde tanımlanması, terörle mücadelenin birinci adımını oluşturmaktadır. Tanımı ve analizi yapılamayan bir

kavramın içindeki unsurlarla (terörist, terör eylemi vb.) mücadele etme ve doğru politika üretme imkan ve kabiliyeti sınırlı olacağı gibi, başarıya ulaşma ihtimali ise çok az olacaktır (Bal, 2006a:3)

Terörün farklı tanımları olmakla birlikte bütün tanımlarda geçen ortak vurgunun siyasi bir amaç için sistematik olarak şiddetin kullanılması olduğu söylenebilir (Çitlioğlu, 2006:83). Yapılan şiddet içerikli eylemlerin gerçekleştiği zaman yönüyle de anlamlı olması da terörist gruplar için ayrı bir öneme sahiptir. Bal (2006b:8), konuyu şu şekilde ifade etmektedir.

"Terör, herhangi bir amaca (bu amaç çoğunlukla siyasaldır) ulaşmak için, sivillerin veya güvenlik görevlilerinin, propagandaya yönelik, ses getirci eylemlerle öldürülmesidir. Bu eylemlerin mümkün olduğunca vahşi, kural tanımaz ve her türlü duygusallıktan uzak bir şekilde gerçekleştirilmesi terörist bakımından büyük bir önem ifade etmektedir. Ayrıca terör eylemlerinin niteliği kadar eyleme konu olan kişiler de önemlidir ki, bu propagandanın her yere ulaşması tüm medya kuruluşlarında yer alması teröristlerce arzulanır. Teröristler öldürecekleri veya zarar verecekleri kişileri rastgele seçmezler. Daha çok amaçlarına ulaştıracak, ses getirecek kişileri seçerler. Çoğu zaman terör eylemlerinde ölen kişiler sadece birer araçlardır. Bu bağlamda seçilen hedeflerin bir anlamı olduğu gibi, gerçekleştirilen terör saldırılarında öldürülen kişilerin masum olup olmadığından ziyade, bu eylemin kendileri açısından nasıl bir sonuç doğuracağı konusuna yoğunlaşılır."

Hukukçular terör tanımını, gerçekleşen siyasal içerikli şiddet eyleminin terör eylemi kapsamına girebilmesi için planlı ve hukuk dışı olması gerektiğine vurgu yapmaktadır (Dönmezer, 1989'dan akt. Çapar, 2013:52).

Halen yürürlükte bulunan 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun da terörün şiddet kullanılarak gerçekleştirilen ve suç teşkil eden eylemler yönünü öne çıkararak terör şu şekilde tanımlanmıştır:

“Terör; cebir ve şiddet kullanarak; baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biriyle, anayasada belirtilen cumhuriyetin niteliklerini, siyasi, hukuki, sosyal, laik, ekonomik düzeni değiştirmek, devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girişilecek her türlü suç teşkil eden eylemlerdir” (3713 Sayılı Kanun, Md:1).

Bir başka tanımda Terör, başlıca amacı siyasal iktidarı ele geçirmek isteyen güçlerin onu yıpratmak ve bu arada, sindirdikleri yığınları da sahipsiz kaldıkları inancına yöneltmek için, şiddet eylemlerinden yararlanmaktır (Keleş, 1982:3)

Çatı bir kavram olan terör gibi terörizmin de akademik literatürde farklı tanımlamaları bulunabilmektedir. Bu tanımlar incelendiğinde terörün daha çok eylemsel faaliyetlerde, terörizmin ise söylemsel faaliyetler için kullanıldığı görülmektedir (Bal, 2006b:8).

“Terörizm ne bir konvansiyonel savaş şekli, ne de kitle iletişim araçlarına yarayan gelişmiş güzel bir deliliktir. Terörizmi farklı kılan en önemli özelliği, onun belirli politik amaçlara erişmek için kullandığı kendine mahsus stratejisidir (Karacan, 1984:55). Bu noktadan hareketle terörizmin, benimsediği siyasal amaç için terörü bir vasıta veya metot olarak kullandığını söyleyebiliriz. Wilkinson'a (2002:50) göre terörizm tanımı şu şekildedir:

"Terör, terörizm bir takım siyasi taleplerin karşılanmasını sağlamak amacıyla; bireyleri, grupları, toplumu ya da hükümetleri yıldırma için, cinayet ya da imha hareketlerinin sistematik olarak uygulanması ya da bu amaçla tehdit oluşturulmasıdır.

Terörizmde öncelikli amaç, mevcut siyasal bir probleme dikkat çekmedir. Bunu da şiddet içerikli eylemleri gerçekleştirerek suretiyle toplumda oluşturduğu kaos ortamı ile sağlamaktadır (Ergil, 1980:1). Belirli bir grubun ya da grupların sistematik bir biçimde kendi politikalarını haklı çıkarmaya yönelik uyguladığı şiddet neticesinde

toplumda oluşan yığınlık ve ötekileştirme duygusu, insanları kutuplaşmaya ve bölünmeye götürecektir kadar baskın bir şekilde görülebilir.

Günümüzde gelinen noktada, terör ve terörizmle mücadele konusunda uluslararası işbirliği yapılamadığı, ülkelerin farklı bakış açılarından dolayı söylemlerin eyleme dönüşemediği görülmektedir (Çapar,2013: 54). Bununla birlikte ülkelerin terör örgütlerini müzakere malzemesi olarak kullanması, tecrübe ve birikimlerin paylaşılması noktasında çekimser davranmaları ve yeni güvenlik stratejilerini güncelleme hususundaki isteksizlikleri, işbirliği konusunda süreci kilitleyen faktörler olarak göze çarpmaktadır (Bal, 2006b:2).

2.2. Terörle Mücadele Stratejileri ve Profil Çalışmaları

Dünyada birçok ülkenin ortak problemi olan ve uluslararası platformda ortak tanımlanamayan terörün, ülkeden ülkeye değişen bir mücadele stratejisinin olduğu ve dönemsel süreç içerisinde ülkelerin bu stratejilerini revize ettikleri görülmektedir. Klasik yöntemlerle sadece güvenlik güçleri odaklı probleme yaklaşmak kısmi bir çözüm getirir de kesinlikle yeterli olmayan bir yaklaşımdır (Baharçipek ve Tuncel, 2012:4).

Türkiye'de, "terörle mücadele" ve "teröristle mücadele" kavramlarının birbirine karıştırıldığı ve çoğu zaman da eş anlamlı olarak kullanıldığı görülmektedir. "Teröristle mücadele", esas itibarıyla güvenlik kuvvetlerinin yürüttüğü silahlı mücadeleyi, "terörle mücadele" ise, güvenlik tedbirleriyle birlikte toplumsal, ekonomik ve kültürel alanlarda devletin bütün kurumları ve sivil toplum kuruluşlarının topyekûn mücadelesini ifade etmektedir.

Teröristle mücadele, terör sorununu tamamıyla ortadan kaldıramamakla birlikte insan hakları ihlalleri gibi birçok toplumsal sorunu da beraberinde getirme riskini taşımaktadır. Örgütün tüm teröristleri yakalanarak veya öldürülerek etkisiz hale getirilmesi bir hedef olarak belirlense bile köylerde ve şehirlerde insanların terörist olmalarına imkân hazırlayan, istismarlara açık ortam devam ettiği sürece yakalanan veya etkisiz hale getirilen teröristin ilerleyen yıllarda yerini doldurma ihtimalleri yüksektir. Dağdaki teröristi yakalamak veya etkisiz hale getirmek sivil otoritenin çizdiği strateji çerçevesinde güvenlik güçlerinin görevi ise de, insanların terörist olarak dağa çıkmalarına neden olan şartları ortadan kaldırmak siyasi iradenin ve diğer sivil

kurumların görevidir. Rasyonel çalışmalardan duygusal uygulamalara geçme ve profesyonelliğin, bilimselliğin geri plana atılma durumundan uzak kalınması gerekmektedir (Laçiner, 2009).

Toplumunu ekonomik olarak belli bir düzeye getirmeden, demokrasi çıtasını yükseltmeden, kültürel değerlerini sorunsuzca yaşayacağı bir ortam sağlamadan sadece terörist öldürme odaklı güvenlik politikalarının belli bir süre sonra işlevsizleştiği ve kapatılması zor yaralar açtığı görülmektedir. Terörle mücadelenin sadece 'silahlı mücadele' olarak görülmeye başlanması, 'terörle mücadelenin' diğer aktörleri arasında yer alan birçok farklı daldaki uzmanların bu sürecin dışına itilmesine yol açmaktadır. Dolayısıyla konu, sadece sahada faaliyet gösteren güvenlik güçlerine bırakılmaktadır. Oysaki Sivil toplum örgütleri, üniversiteler, kamu kuruluşları ve toplumun diğer unsurlarının dâhil edileceği bir yaklaşımın terörle mücadelede, etkin bir politikanın üretilmesine ve hayata geçirilmesine önemli katkılar sunacağı düşünülmektedir. Başarılı bir mücadele politikası geliştirebilmek için ekonomik siyasal, sosyal ve kültürel etmenleri de içinde barındıran bütüncül bir yaklaşım ile politikaların üretilmesi gerekmektedir. Eğitim kalitesinin artırılması, işsizlik sorununun çözülmesi ve yaşam standartlarının yükseltilmesi gibi faktörlerin terör örgütlerinin eleman kazanma sürecinde önemli ölçüde taban kaybedeceği düşünülmektedir. Terörle mücadele alanında toplumun bütün kurumlarının sürece dâhil olduğu bir konseptin geliştirilmesi ve başarı kriterinin yakalanan veya öldürülen terörist ile değil terörün, batağınaya çekmeye çalıştığı yolların ne kadarının kapatılabildiği ve teröre bulaşmış insanların adalet çarkı içerisinde caydırıcı ve ıslah edici uygulamalarla tekrar topluma kazandırılabilme kabiliyetiyle ölçülmelidir. Cezalandırma amaçlı değil yaşatma amaçlı politikaların uygulanması gerekmektedir. Esas amaç terörün beslendiği kaynakların kurutulması ve propaganda argümanlarının ortadan kaldırılması olmalıdır. (Bal, 2006a:9)

Terörün elindeki en önemli malzemelerden birisinin devletin yapmış olduğu hatalar olduğu bilinmektedir. Demokratik toplumlarda terörle mücadelenin, "Hukuk Devleti'nin bir gereği olarak "hukukun üstünlüğü" ve "insan hakları" dayalı, can ve mal güvenliğinin, temel hak ve hürriyetlerin güvence altına alındığı bir ortamda yürütülmesi gerekmektedir. Çünkü teröristler başarılarını terörle mücadele sürecinde yapılan

yanlıkların üzerine inşa etmektedirler. Bu süreçte yapılan yanlış uygulamalar, terör örgütlerinin istismar alanlarını genişletmekte ve mücadeleyi uzun vadede olumsuz etkilemektedir. Terörün etki ve yayılma alanı gerçekleştirilen eylemlerle sınırlı değildir. Terörist gruplar tarafından hem eylemlerle hem de sosyal ve siyasal alanlarda ki söylemlerle vermek istedikleri mesajlar örtüşmektedir. Bunların doğru bir şekilde analiz edilmesi ve uygulanması sayesinde terörle mücadelede başarı yakalanabilecektir.

Terörle mücadelede kurumların bilgiyi paylaşma ve ortak hareket etme yeteneklerinin yeterince gelişmemesi, mevcut yasaların iyi işletilememesi, terörle mücadeleye aktarılan kaynakların çıkar elde etme düşüncesi ile suiistimal edilmesi ve bundan dolayı çeteleşme, gruplaşma olması, güvenlik birimleri ile mülki ve adli makamlar arasında yaşanan gibi bir takım kronikleşmiş sorunlarında varlığından söz etmek mümkündür. Özellikle güvenlik güçlerinin son yıllarda sıklıkla idari ve/veya yargı kurumlarından izin almaksızın operasyon yapabilme haklarını talep etmesinin altında yatan en önemli neden de budur. Bu açıdan bakıldığında güvenlik güçlerinin Türk kurumları arasındaki güven bunalımını ve işbirliği yapmadaki yapısal sorunları görmezden gelerek sorunları yasal değişikliklerle, daha doğrusu tüm yetkiyi: kendi eline alarak çözmeye çalıştığı gözlenmektedir. (Laçiner, 2009)

Türkiye'nin terörle mücadele alanında iki temel çalışma noktasının olması gerektiği yukarıda da ifade edilmişti. Birincisi güvenlik güçleri odaklı teröristle mücadele, ikincisi terörün söylem alanını inşa eden terörizmle mücadeledir. Toplumun bütün kurum ve kuruluşların üzerinde zihinsel çaba sarf ederek proje üretmesi ve akabinde bunun sahada uygulamaya koymasındadır (USAK, 2007).

Fakat günümüzde terörizmle mücadele etmek yerine teröristle mücadele etme kolaycılığının küresel anlamda daha yaygın olarak tercih edildiği, Amerika Ulusal Güvenlik Stratejisi Belgeleri (2002-2006) ve Baker-Hamilton Raporu'nda da görülmektedir (Baker ve Hamilton, 2006). Bu anlayışın doğal bir sonucu olarak da küresel anlamda terörizmle mücadele alanının nispeten daha boş bırakıldığı yapılan literatür çalışmalarından anlaşılmaktadır (Davies, 2006).

Cumhuriyet öncesi ve sonrası dönemde, dini ve etnik temele dayalı isyanların çokça yaşandığı bir ülke olan Türkiye'de özellikle sistematik anlamdaki terör hareketleri (aşırı sol terör hareketleri) ile ilk olarak 1960'lı yıllarda karşılaşmıştır (Yayman, 2011:

54-55). Siyasal istikrarsızlık ortamı birçok terör örgütünün ortaya çıkmasına ve terör olaylarının 1980 askeri müdahalesine kadar hız kesmeden devam etmesine sebep olmuştur (Başkaya, 2007:76).

Türkiye'nin etnik-ayrılıkçı terörle tanıştığı 1980'li yıllara gelindiğinde terörle mücadele politikalarının sadece güvenlik güçleri endeksli politikalardan ibaret olmaması gerektiği gibi farklı fikirlerin de çıktığı görülmektedir. 1990'lı yıllarda ise, özellikle askeri rejim döneminde, "Kürtçe konuşmanın yasaklanması" gibi uygulanan bazı politikalar nedeniyle ülkedeki etnik terör sorunun yayıldığı ifade edilmektedir. Bu yıllar aynı zamanda Türkiye'nin, gazeteci / aydın cinayetleri üzerinden dini istismar eden terör örgütleri ile tanıştığı bir döneme de denk gelmektedir. Özellikle 2000'li yıllar, Hizbullah terör örgütü ile mücadele noktasında geliştirilen güvenlik politikalarının profesyonel bir şekilde uygulandığı bir dönemi ifade etmektedir. 2000'li yıllarda Hizbullah terör örgütüne karşı güvenlik güçlerinin birçok ilde gerçekleştirdiği eş zamanlı operasyonlar ile ülkemizin teröristle mücadelede güvenlik anlayışı noktasında belli bir ivmenin yakalandığı açıkça görülebilmektedir (Beren, 2013: 64).

Terörle mücadele alanında profil çalışmaları, farklı içeriklerle uzun süreden beri tercih edilmektedir. Literatür incelendiğinde, terörle mücadelede çoğunlukla terör örgütlerinin ve terör örgütü üyelerinin (militan) profili üzerinde durulduğu görülebilmektedir (Charlesworth, 2003; Vaisman, 2007; Özüyılmaz ve Demir, 2011; Lester vd., 2009; Özeren vd., 2010). Literatürde, bununla birlikte az da olsa terör tehditlerinin profili ile terörist eylemlere dönük profil çalışmalarına da rastlamak mümkündür (Fasihuddin, 2009; Brunschot, 2009).

Terörle mücadelede profil çalışmaları, PKK/KCK terör örgütü özelinde ele alındığında da yine çalışmaların çoğunlukla terörist (militan) profili ile örgüt profili üzerine yoğunlaştığı ifade edilebilir.

Kriminoloji alanında yaygın olarak bilinen problem odaklı polislik yaklaşımının, terörle mücadeleye nasıl yansiyabileceği ve terör problemini merkeze alıp teröristle mücadele alanında daha etkili güvenlik politikalarının hayata geçirilmesinin gerekliliği vurgulanmaktadır (Beren, 2012:92).

Terör ve terörizmle mücadele profesyonel ve uzman kadrolarla ve toplumun tüm aktörlerinin içine alındığı bir anlayışla yapılacak iştir. Bunun yanında uluslararası bir

ittifakla mücadelenin daha titiz bir şekilde sürdürülmesi gerekmektedir. devletlerin tek başına veya bazı müttefikleriyle yapacağı mücadeleler yerine uluslararası kurumlarla desteklenmiş, daha kapsamlı bir mücadele, uluslararası barışın korunmasına önemli katkılar sunacağı aşikardır. Bölgesel ve genel tüm uluslararası kurumların kendi yetki alanları içinde fonksiyonel hale getirilmesi ve devletlerin bu uluslararası kurumlarla uyumlu bir şekilde hareket ederek, terörle mücadele etmeleri gerekmektedir.

2.3. Terörle Mücadelede Problem Odaklı Polislik Yaklaşımı

Meydana gelen suçların aydınlatılması ve faillerinin yakalanarak adli makamlara teslim edilmesi kadar, suç meydana gelmeden önce suçun önlenmesi adına tedbir alınması da önemlidir. Bu yaklaşıma göre suç oluşmadan önce mekânsal, fiziksel ve çevresel suç önleme stratejileri geliştirmelidir. Toplumun, belirli suç grupları tarafından kullanılan yöntemleri bilmeleri sayesinde onların üzerinde oluşturdukları baskı ile bazı suç çeşitlerinin önlenmesi mümkün olmaktadır.

Problem Odaklı Polislik (Problem-Oriented Policing) fikrini ilk ortaya atan Herman Goldstein'in temel felsefesi, 'polisliğin en temelde suçun tekrar işlenmesini sağlayan koşulları değiştirmek' olduğudur. Güvenlik güçleri tarafından problemin fonksiyonlarının tek tek incelenmesi ve benzer yönlerin bulunarak detaylı analiz edilmesi, bu problemlerin her biri için en uygun önleme, azaltma ve ortadan kaldırma stratejileri geliştirilmesi ve hedef odaklı çözümler uygulanması ve son olarak da yapılan bu işlemlerin yeniden değerlendirilmesi süreci bu modeli kısaca izah etmektedir. Bu aşamaları TAMÜD (SARA) olarak kısaltmakta ve Tarama (Scanning), Analiz (Analysis), Müdahale (Response), Değerlendirme (Assesment) olarak sıralanmaktadır (Goldstein, 1979:234).

Terörle daha etkin mücadele edebilmek ve etkin terörle mücadele politika, strateji ve yol haritası oluşturabilmek için problem odaklı polislik yaklaşımı kilit rol üstlenmektedir. Terör suçları birçok kez işlenen ve tekrarlanarak işlenen bir suç türüdür ve hem il hem de ilçe düzeyinde kendine has bir suç profili vardır. Bu profil çerçevesinde benzer suçlar/olaylar her dönem yeniden işlenmektedir. Örneğin PKK/KCK'nın kuruluş yıl dönümü, ilk silahlı eylemi, örgüt liderinin yakalanarak Türkiye'ye getirilmesi gibi tarihlerde her sene düzenli olarak, illegal sokak gösterileri

(eğitim kurumlarına, güvenlik birimlerine ya da ekonomik değere sahip kuruluşlara molotof atma / araç yakma) gerçekleştirilmekte ve bunlarda çoğu kez 18 yaşından küçük kişiler kullanılmaktadır (Beren, 2013: 52) .

Terör sorunu sadece silahlı güvenlik bürokrasisine bırakılamayacak kadar hassas ve çok yönlü bir sorundur. Terörle demokratik yöntemlerle mücadele edilmesi gerekmektedir. Bir taraftan terörle mücadelede uluslararası alanda meşruiyet kazanırken diğer taraftan terör örgütlerinin meşruiyetini de ortadan kaldırılmalıdır (Laçiner, 2006: 346). Ayrıca terörle sürdürülebilir ve etkin bir mücadele için halk desteğinin alındığı, teröre yönelik toplumsal desteğin önünün kesildiği, örgüte müzahir söylem alanlarının önüne geçildiği, devlet merkezli güvenlik algısından birey merkezli güvenlik algısına dönüşümün yaşandığı bir toplumsal ortamın oluşturulması gerekmektedir (Arslan, 2006: 133). Problemlerin belirlenmesi ve bu problemlerin çözülebilmesi için toplum ve polisin işbirliği içinde olması zorunludur.

Bu çalışmada da, terörle mücadele stratejileri ve özelde PKK ile daha etkin mücadele adına problem odaklı polislik yaklaşımından nasıl yararlanılabileceği sorgulanmakta ve PKK sorununun daha iyi tanımlanabilmesi için, PKK/KCK terör örgütünün Gaziantep ilindeki eylem profili belirlenmeye çalışılacaktır. Bu araştırmanın temelinde, PKK/KCK'nın eylem profiline göre yapılandırılmış güvenlik politikası terörle mücadeleyi daha etkin yapacağı ön kabulü yatmaktadır.

Dolayısıyla PKK/KCK'nın Gaziantep ilinde gerçekleştirdiği eylemlerin nasıl sınıflandırılabilceği ve sınıflandırılan terörist eylemlerin her yıl aynı yoğunlukta yaşanıp yaşanmadığı ele alınacaktır. Alan araştırmasına geçmeden önce bu bölümde, PKK/KCK örgütünün ne olduğu, ne zaman ortaya çıktığı, hangi strateji ve politikaları benimsediği gibi genel bilgilere yer verilmesi sağlanacaktır.

2.4. PKK/KCK'nın Stratejik Dönüşüm Aşamaları

Etnik-ayrılıkçı terör, ülkemizin birçok önemli sorununa kaynaklık eden ve kurulduğu günden bugüne büyük toplumsal ve ekonomik zararlara yol açan ve günümüzde de ülke güvenliğini tehdit eden bir faktör olarak, gündemindeki öncelikli yerini korumaktadır. Bölücü terör örgütünün faaliyetleri, başlangıçta hedef ve etki içerisine aldığı Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi illerimizle sınırlı kalmayıp,

yaşanan göçlerin etkisiyle büyük şehirler başta olmak üzere Batı illerimize de taşınmıştır. Yapılan terör eylemleriyle, yüzyıllarca birlikte yaşamış, aynı potada erimiş ve ortak değerler etrafında kenetlenmiş olan Anadolu insanı ayrıştırmaya çalışılmıştır. Bu süreçte, otuz binin üzerinde vatandaşımız hayatını kaybetmiş, on binlerce insanımız yaralanmış veya sakat kalmıştır. Ayrıca, insan kaynakları ve ekonomik imkânların önemli bir bölümü terörle mücadeleye aktarılmış ve halende aktarılmaktadır (Laçiner, 2009)

PKK/KCK terör örgütü, ‘Apocular’ olarak bilinen ön hazırlık (oluşum) sürecinden sonra, Diyarbakır’ın Lice ilçesinin Fis köyünde 27 Kasım 1978 tarihinde yapılan bir toplantı neticesinde Marksist-Leninist bir ideoloji temelinde kurulmuş ve Abdullah Öcalan kurucu genel başkan seçilmiştir (Semiz, 2007:27). İlk silahlı eylemini Siirt’in Eruh ve Şemdinli ilçelerine yönelik olarak 15 Ağustos 1984 tarihinde gerçekleştirmiştir (Marcus, 2009; Bal ve Özkan, 2006).

Örgüt Marksist ideolojiye sahip olmasına rağmen dini temaları da kullanan, etnik ayrılmacı terör örgütü niteliği taşımaktadır. Uluslararası gelişmelere paralel olarak Örgüt taktiksel manevralarla günün şartlarına göre söylem geliştirse de nihai hedef Bağımsız Kürdistan’ın kurulmasıdır. (Özcan,1999).

Terör örgütünün zamana, ulusal ve uluslararası gelişmelere ve örgütün değişen stratejik taleplerine göre yeni isimleri örgüte yakıştırdığı ve öne çıkardığı bilinmektedir. 1978 yılında ortaya çıktığı andan itibaren ‘Kürdistan İşçi Partisi’ (Partiya Karkerên Kurdistan-PKK) ismini benimseyen terör örgütü, Nisan 2002’de Kürdistan Özgürlük ve Demokrasi Kongresi (Kongreya Azadî û Demokrasiya Kurdistanê-KADEK) ismini, Kasım 2003’te Halk Kongresi (Kongra-Gel) ismini, Mart 2005’te Kürdistan Demokratik Konfederalizmi (Koma Komalên Kurdîstan-KKK) ismini ve Mayıs 2007’den itibaren de Kürdistan Halklar Konfederasyonu (Koma Civakên Kurdistan-KCK) ismini kullanmıştır (Özeren v.d., 2010; Özcan, 2012, Beren, 2012).

PKK terör örgütü eylemlere başladığı ilk andan günümüze zaman zaman farklı stratejiler uygulayan bir terör örgütüdür. Bal, bu stratejileri dört ana başlık altında toplamaktadır:

"1984-1989 arası 'yoğun terör', 1989-1995 arası 'gerilla aşamasına geçme çabası', 1995-1999 arası büyük kentleri de kapsayacak şekilde tekrar 'yoğun terör', 1999-2005 arası ise 'terör, pasif itaatsizlik ve siyasallaşma' süreci" (Bal, 2006a:179).

Terör örgütü kullanmaya başladığı her yeni isimle birlikte yeni ve temiz bir sicil dosyası açmayı hedeflese de, sivilleri hedef alan eylemleri sürdürdüğünden dolayı bu hedefine hiçbir zaman ulaşamamıştır.

Terör örgütü, 1984 yılında ilk eyleme başladığı tarihten 1999 yılına kadar "coğrafi alan kazanma stratejisini" uygulamaya çaba göstermekteyken, 2000'li yılların başından itibaren ise "psikolojik alan kazanma stratejisini" benimsenmiştir. Bu yıldan sonra temel mücadele biçimi, "demokratik siyasal mücadele" olarak lanse edilmiştir. Bir taraftan barış mesajları veren örgütün, diğer taraftan eleman temini ve bunlara siyasi- silahlı-bombalı eğitim verme çalışmalarını da devam ettirdiği görülmektedir (doktora tezi).

2007 sonrası dönemde terör örgütünün, Kürdistan Halklar Topluluğu (KCK - Koma Ciwaken Kürdistan) yapılanmasını kurmasının temelinde de Türkiye'nin demokratikleşme alanında geldiği noktanın, örgütü yeni bir yapılanmaya zorlaması yatmaktadır. KCK örgütlenmesi alternatif bir devlet sistemini gerçekleştirmek üzere kurgulanmış olan ve PKK'yı da içine alan çatı bir yapıdır. Devletin üniter yapısının korunarak yerel bir bölgenin kendini devlet içinde ifade edebileceği demokratik özerklik söylemleri de bu süreç içerisinde geliştirilmiştir.

2010 yılından itibaren 2013 yılına kadar gelinen süreçte ise örgüt tarafından "kıra dayalı şehir gerillacılığı" olarak da ifade edilen "şiddet destekli siyasallaşma stratejisi" yaklaşımını belirlemiş ve faaliyetlerine bu çerçevede devam etmiştir (Özeren vd., 2010:60).

2.4.1. 1984-1995 Dönemi

PKK terör örgütü 1984-1995 döneminde, gerçekleştirdiği sivil katliamlarla kendi argümanlarına göre 'Kürtlere haklarını hatırlatmak, onları mobilize etmek ve ikna etmek' için bölge halkını hedef almış ve Kürt kökenli insanlara yoğun bir terör uygulamıştır (Bal, 2006a:209). İlk yıllarda Öcalan otoritesini kurmak için örgütün kuruluş aşamasından beri 'aşağılama' yöntemini seçmektedir. Öcalan bu tavırlarında

insanların nefret düşmanlık duygularını harekete geçirmeyi hedeflemektedir (Özcan,1999). PKK terörünün ortaya çıkma ve gelişme dönemi, Türkiye'nin terörle mücadeleyi doğru okuyamadığı, terörle mücadeleyi sadece teröristle mücadeleden ibaret gördüğü ve istemeden de olsa önemli hataların yapıldığı bir dönemdir. Bu dönemin en tipik hataları arasında olaylara duygusal ve anlık (reaktif) tepkilerle yaklaşma ve bunun sonucunda bölge halkının mağdur edilmesidir. 1980'li yılların başında yapılan hataları PKK, militanlaştırma noktasında kendi lehine çevirmiş ve bazı dönemlerde sayısal olarak ciddi bir artış gerçekleştirmiştir (Cemal, 2003).

1986 yılında hızla tırmanan terör eylemleri 1993 yılına kadar zirve noktasına ulaşmıştır. Nitekim 1986 yılının ekim ayında gerçekleştirdiği III. Kongrede, örgütün ilerlemesine en büyük engel olarak geçici köy korucularını görmüş ve onlara yönelik Mardin, Şırnak ve Siirt bölgelerinde toplu katliam gerçekleştirmiştir.

1989 yılına gelindiğinde PKK bölge halkı üzerinde ciddi bir tedirginlik oluşturmuş, 1990 yılının mayıs ayında ve 1994 yılı mart ayında yapılan II. ve III. konferansında silahlı eylemlerin şehir merkezlerine taşınması ve özellikle metropol illerde şiddet eylemlerinin tırmandırılması kararlarını almıştır. Örgüt ulaştığı savaş kapasitesi ve halk üzerinde kurguladığı korku atmosferine bağlı olarak 1992 yılının Nevruz'unu "serhildan" (ayaklanma) başlangıcı olarak ilan etmiş ancak güvenlik güçlerinin çabası ve bölge halkının sağduyulu yaklaşımlarıyla süreç örgüt adına başarısızlıkla sonuçlanmıştır (Bal ve Özkan, 2006:147-149).

Siyasallaşma faaliyetleri noktasında 1990 yılında Ankara'da Halkın Emek Partisi (HEP)'ni kurulmuş ve 1991 Genel Seçimleri'nde de HEP'li adaylar SHP listelerinden Meclise girmiştir. SHP listesinden TBMM'ne giren HEP'li vekillerden bazılarının TBMM'nde Kürtçe yemin etmiş ve 1992 yılının Nevruz kutlamalarında çıkan olaylar nedeniyle HEP hakkında kapatma davası açılarak kapatılmıştır (İşeri, 2008:58). Örgüt, 1984'den o güne elde ettiği psikolojik üstünlüğü de kaybetmiştir (Özdağ, 2007:105).

Örgütün karşı karşıya kaldığı dağılma tehdidini ortadan kaldırmak için 1993 mart ayında Öcalan ateşkes ilan etmiş ama silahlı faaliyetlerden kesinlikle vazgeçmemiştir. Bununla beraber 1993 Temmuz'da Başbağlar katliamı ile ilerleyen yıllarda da başvuracağı ateşkesin sadece bir taktik olarak kullanacağını göstermiş ve yapısal karakterinin ipuçlarını vermiştir.

1994 yerel seçimlerinde istediği sonuçların alınamaması PKK terör örgütünde derin bir hayal kırıklığı yaratmıştır. Çatışma alanlarında yenilgiye uğrayan, Kuzey Irak'a göçü başaramayan ve yerel seçimlerde taban desteğini ispatlama noktasında büyük şok yaşayan PKK, tekrar ilk dönemdeki gibi ayrımsız ve yoğun teröre dönme kararı almıştır. Zira örgüt, Kürtlere karşı uyguladığı her türlü strateji sonucunda, başkaldırmayı ve kendine yeterli toplumsal desteği kazanmayı sağlayamamıştır (Bal, 2007: 77).

2.4.2. 1995- 1999 Dönemi

PKK, 1-15 Mayıs 1996 tarihleri arasında Şam'da gerçekleştirilen VI. Konferans'ta, intihar eylemlerini başlatma ve geliştirme kararı almasının üzerine, 1996 yılı içerisinde ikisi başarısız olmak üzere beş intihar saldırısı düzenlemiştir. Ayrıca, örgüt 1996 yılı içerisinde cezaevlerinde açlık grevi başlatılmasını teşvik etmiştir. Cezaevlerindeki tutuklulara destek olmak için tutuklu aile ve yakınları açlık grevi başlatmıştır (İşeri, 2008:61).

Bu dönemde İstanbul, İzmir, Adana, Ankara ve Antalya gibi büyük kentleri de kapsayan 'yoğun terör' stratejisi ile Türk milliyetçiliğini keskinleştirme ve ortak özelliklerin bir kenara atıldığı farklılıkların zenginlik olarak değil çatışma sebebi olarak görülmesini istediği bir anlayış inşa etmeye çalışmıştır. Örgütün bu stratejisi ile, şehirlerdeki terörist eylemleri Kürtlerin haklarının verilmediği gerekçesiyle yaptığını iddia edecek ve Türk-Kürt çatışmasından istifade ederek Kürt kökenli vatandaşların PKK'nın yanında saf tutmalarını sağlayacaktı (USAK, 2008).

PKK, Batıdaki kentlerde gerçekleştireceği eylemler için gerekli halk (Kürt) desteğini bulamamış istediği ölçütte bir kutuplaşma ve ayrımcılık yaşanmamıştır (Bal ve Laçiner, 2004: 40). Bu süreci sona erdiren gelişmeler olarak PKK'nın üst yöneticisi Şemdin Sakık'ın ve PKK lideri Abdullah Öcalan'ın 1999 yılında Kenya'da yakalanması gösterilebilir (Bal, 2007:78)

2.4.3. 1999-2003 Dönemi

PKK terör örgütünün 1999-2003 döneminde ise PKK lideri Öcalan'ın yakalanması, örgütün militanlarına Kuzey Irak'a çıkmaları için emir vermesi, örgütün ülke içerisinde eylemsizlik kararı alması damga vurmuştur (Bal, 2007:79) . Öcalan'ın yakalanmasının ardından 31 Mayıs 1999 tarihinde yargılamasına başlanmış ve ölüm cezasına çarptırılmıştır. Ancak, Türkiye'de idamın kaldırılması ile birlikte mahkeme tarafından Öcalan'a ömür boyu müebbet hapis cezası verilmiştir (İşeri, 2008:63).

Eylemsizlik kararı 01 Eylül 1999'da başlamış, 01 Haziran 2004'te bitirilmiştir. Bu süreç boyunca örgüt yeniden organize olmuş, eleman takviyesi yapılmış, yeni şartlara ve ihtiyaçlara göre yeniden yapılanmaya çalışmıştır. Örgüt eylemsizlik sürecinde uluslararası kurum ve kuruluşların nezdinde terörden arınma ve terörist imajından kurtulma, Terörist başının yakalanması sonrasında üzerindeki idam tehdidini boşa çıkarma, sivil itaatsizlik eylemleri ile toplumsal tabanı etki altına alma ve yeni siyasi yapılar oluşturma amaçlı bir yol haritası belirlemiştir. PKK artık demokratik alan mücadelesine ağırlık vererek yasal örgütlenme ve demokratik siyasal aktörler üzerinden mücadele yolunu seçmiş gözükcektir.

Örgütün eylemsizlik kararı alması ve bunun uzun sürmesinin ardında şartların örgütün aleyhine gelişmesi yatmaktadır. 11 Eylül saldırılarında sonra küresel güç ABD, teröristlere karşı topyekûn bir mücadele ilan etmiş bunun sonucunda dünya kamuoyu teröre karşı ortak tavır almıştır. PKK terör örgütü bu tepkileri üzerine çekmekten çekinmiş ve pasifize olmasına neden olmuştur (Arıboğan, 2003).

Fakat ABD'nin Irak'a yönelik 2003 yılında gerçekleştirdiği operasyon sonrası bölgede yaşanan otorite boşluğu terör örgütünün Irak'ı eğitim merkezi olarak görmesine (Irak'ın kuzeyinde 10'dan fazla PKK Kampı olduğu hatırlanabilir), bombalı ve silahlı eylemlere yeniden başlamasına neden olmuştur (Beren, 2012:93).

2.4.4. 2003 ve Sonrası

2003 sonrası dönemde ön planda şiddet eylemlerini yanı sıra politik alanda da varlık gösterebilme merkezli çalışmalar yapılmıştır. Halkın Emek Partisi (HEP), Demokrasi Partisi (DEP), Demokratik Halk Partisi (DEHAP), Halkın Demokrasi Partisi (HADEP), Demokratik Toplum Partisi (DTP), Barış ve Demokrasi Partisi (BDP) gibi

PKK ekseninde siyaset yapan partilerin önemli siyasal argümanları, örgütünün bölücü söylemlerini gündemde tutmak ve etnik ayrılıkçı söylemleri öne çıkarmak suretiyle negatif duygusal politik argümanlar ileri sürmüşlerdir (Bal, 2007: 79).

1999 sonrası dönemde bölgeye yapılan yatırımlar ve demokratik reformlar olumlu sonuçlar vermiş, bölgede büyük bir rahatlama yaşanmıştır. Bununla beraber örgütün propaganda malzemesi olarak kullandığı pek çok argüman elinden almıştır. Eylemsizlik içerisine giren örgütte ise iç mücadeleler başlamıştır. Bütün bu nedenlerden dolayı hızla erimeye başlayan örgüt, kendini yeniden toparlayabilmek için 2004 yılında Zübeyir Aydar ve Murat Karayılan'ın da yönlendirmesiyle tekrar yoğun bir şekilde terör eylemlerine başlamıştır (Bal, 2010:50).

Terör örgütünün 2004 ortasında başlattığı terör eylemleri hızla 2007 yılına kadar hızla metropollere sıçramış ve çeşitli silahlı ve bombalı saldırılarda bulunmuştur. Ayrıca, örgüt Irak'taki otorite boşluğundan faydalanarak, ABD'nin Irak'taki güvenlik güçlerine dağıtılmak üzere getirilen askeri mühimmatı da eline geçirmiş ve bu mühimmat zamanla Türkiye-Irak sınırında denetim altında tutulamayan dağ yolundan Doğu ve Güney Anadolu Bölgesi'ne getirilmiştir. Buradan da metropollerdeki hücre evlerine gönderilmiş ve 2007 yılından itibaren metropollerde bombalı saldırılar düzenlemiştir (İşeri, 2008:67). Bir yandan kırsal unsurlar tarafından eylemler gerçekleştirilirken diğer yandan da demokrasi söylemi ile örgüt, siyasal ve toplumsal alana yayılma faaliyetlerinin altyapısını hazırlamıştır..

Silahlı eylem döneminin önemli ölçüde bittiğini anlayan örgüt siyasallaşma çalışmalarına 2007 sonrası dönemde daha da ağırlık verse de silahlı gücünü hep bir sigorta olarak sürekli canlı tutmuş ve silahı bırakmayı hiçbir zaman düşünmemiştir. Temelinde alternatif bir devlet sistemini fiiliyata geçirme amacı olan KCK yapılanmasını kurarak, hem bölge halkına hem de devlete şiddet eylemleriyle güçlü olduğu mesajını vermeyi ve toplumsal tabanı kontrol altında tutmayı amaçlamıştır. Ayrıca bu yapılanmayla birçok legal görünümlü faaliyetlerin organizesini sağlamayı hedeflemektedir. KCK yapılanmasıyla örgüt, kırsal ağırlıklı bir terör örgütü iken aynı zamanda da kent terör örgütü yapılanmasını tamamlamaya çalışmıştır.

PKK/KCK yapılanması içinde yer alan Demokratik Toplum Kongresi (DTK), Siyaset Akademileri, Öz Savunma Birlikleri, Kent Meclisleri ve Demokratik Yurtsever

Gençlik Meclisi (DYGM'ler) gibi oluşumlarla örgüt, siyasallaşmaya çalışırken; diğer yandan demokratik özerkliğin alt başlıkları olan vergi vermeme, ayrı bayrak, alternatif hukuk sistemi gibi talepleri şiddet yoluyla desteklemeye ve realize etmeye çalışmaktadır. Bunların yanında Eğitim Destek Evleri (EDEV), Özgür Yurttaş Dernekleri gibi yapılarla da eleman kazanma çalışmaları için oluşturulmuştur.

PKK/KCK terör örgütü son dönem faaliyetleri itibariyle uluslararası alanda özellikle Suriye krizi ile oluşan otorite boşluğunu avantaja dönüştürmeye çalışmaktadır. Örgüt, özellikle Türkiye'de Suriye benzeri görüntüler vererek kendi baharını oluşturmayı ve ülke içinde kaos çıkartarak "devrimci halk savaşını" iç çatışma yoluyla gerçekleştirme çabasına girdiği de bilinmektedir (Özeren vd., 2010).

Günümüzde PKK/KCK örgütü devletin demokratik adımlarının kendileri sayesinde atıldığını bölge halkına karşı bir argüman olarak kullandığı gözükmektedir. Oysa yukarıdaki bölümlerde ifade edildiği gibi kuruluş yıllarında bölge halkını kendi ideolojik anlayışı etrafında şekillendirmek istemiş ancak bunu başaramadığı için yoğun şiddet eylemleri uygulamıştır. Sadece bu tezat durum bile örgütün bölge halkını temsil etmediği görülmektedir. Üçüncü bölümde konjonktürel süreç itibariyle söylem ve eylem alanında geliştirilen stratejik manevralarla Gaziantep ölçeğinde nasıl bir plan ve taktiğin uygulamaya konulduğu eldeki verilerle yorumlanmaya çalışılacaktır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseninin kullanıldığı bu araştırmada veriler, doküman analizi tekniği yoluyla toplanmıştır. Nitel araştırma, insanların sosyal dünyalarını anlayabilmek için günlük yaşamda kullandıkları yapıların ve ilişkilerin çözümlenmesi, sözel ve yazılı metinlerde saklı olan anlamların ortaya çıkarılmasını amaçlamaktadır (Patton, 2002; Lincoln ve Guba, 1985; Cresswell, 2007). Doküman analizi tekniği ile araştırmaya konu olan olgulara ilişkin bilgi içeren yazılı materyaller analiz edilerek araştırmaya ilişkin hakkında detaylı bir bakış açısı elde edilmesi amaçlanmaktadır. Bu çerçevede araştırmaya konu veriler, Gaziantep il Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü'nün tuttuğu "Suç Defteri" üzerinden temin edilmiştir. Suç defterinde adli dosyaya ilişkin farklı veriler olsa da bu çalışmada, eylemlere ilişkin sayılar, nitelikler ve sıklıklar (yoğunluklar) üzerinde durulmuş ve çalışma bu veriler ile sınırlandırılmıştır. Elde edilen verilerin geçerlik-güvenirlik çalışmaları; eş uzman incelemesi (peer review), dış denetim (external audit) ve çoklu kodlayıcı süreçleri (interrater reliability) yoluyla sağlanmıştır (Cresswell, 2007; Lincoln ve Guba, 1985; Miles ve Huberman; 1994).

3.1. Eş Uzman İncelemesi

Bir eş uzman, araştırmanın bağlamı dışında yer alan, incelenen konuya ilgi duymayan ama araştırma yöntemleri konusunda bilgili ve araştırmacıyla süreciyle ilgili sorunları tartışabilen kişi ya da araştırmacılardan birisi de olabilir (Cresswell, 2007; Lincoln ve Guba, 1985). Araştırmacı ve eş uzman, veri toplama sürecine, bulgulara, sonuçlara ve daha fazlasına ilişkin konuşabilirler.

Eş uzmanın katılımıyla gerçekleştirilen tartışmalar, bulgulara yönelik olarak araştırmacının varsayımlarına zıt ve zorlayıcı görüşler belirtebilir. Aslında bu süreçte eş uzman, bir bakıma şeytanın avukatı olarak da görülebilir. Araştırmacıların dürüstlüğünü sınavacak zor sorularla, araştırma sürecinin ne kadar sağlıklı gerçekleştiği konusunda farklı bir bakış açısı sunabilir. Özetle; araştırma sürecinde bir eş uzmanın yer alması, daha kapsamlı bir veri analizi yapılmasını sağladığı gibi eleştirel bir bakış açısı da kazandırabilir (Cresswell, 2007; Lincoln ve Guba, 1985). Bu çalışmada araştırmacının tez danışmanı eş uzman olarak yer almıştır. Bu aşamada elde edilen veriler hem araştırmacı hem de eş uzman tarafından ayrı ayrı incelenmiş, irdelenmiş ve muhtemel temalara/kategorilere ilişkin oldukça verimli tartışmalar gerçekleştirilmiştir.

3.2. Dış Denetim

Araştırmayla hiçbir bağlantısı bulunmayan kişiler tarafından, araştırma sürecinin doğru işleyip işlemediğini belirlemek amacıyla yapılır (Cresswell, 2007). Dış denetçi, özellikle elde edilen bulgular ile ulaşılan sonuçların, araştırma sürecinde elde edilen ham verilerle karşılaştırarak doğru olup olmadığını anlamaya çalışır. Bu aşamada, eş uzman incelemesi sürecine de katkı sağlayan öğretim üyesi dış denetçi olarak rol almıştır.

3.3. Çoklu Kodlayıcı Süreçleri

Çoklu kodlayıcı süreçleri, iki kodlayıcının herhangi bir içeriğin niteliğine ilişkin hangi ölçüde uzlaşma sağladığını ifade eder (Miles ve Huberman; 1994). Her iki kodlayıcı da gerek araştırma yöntemleri gerekse araştırmanın konusuyla ilgili olarak kapsamlı bilgi ve yeterliğe sahip olmalıdır. Bu çalışmada araştırmacı birinci kodlayıcı; uzmanlık alanı güvenlik stratejileri ve yönetimi olan bir öğretim üyesi ise ikinci kodlayıcı olarak yer almıştır. Araştırmacı ve ikinci kodlayıcı, elde edilen verileri ayrı ayrı incelemiş ve kategorize etmişlerdir. Bu aşamada oluşturulan kodlar karşılaştırılmıştır. Kodlayıcıların gerçekleştirdikleri tüm işlemlerden sonra yapılan karşılaştırmada 0,83 oranında bir tutarlılık tespit edilmiştir. Hesaplanan bu oran çoklu kodlayıcıya dayalı güvenilirlik analizleri için yüksek bir değer olarak kabul edilmektedir (Miles ve Huberman; 1994).

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

4.1 Bulgular

Araştırma sürecinde elde edilen bulgular, terör örgütü tarafından gerçekleştirilen eylemlere odaklanılarak kurgulanmıştır. Terörist eylemler, bilinçsizce ve gelişigüzel eylemler olmadığından gerçekleşen eylemlerin süreç, hedef ve metot açısından vermek istediği mesaj okunmaya çalışılacaktır. Bulunduğu yıl itibariyle ortaya çıkacak sonuçlarda, gerçekleşen eylemlerin diğer yıllara göre artışında veya azalışında anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği sınanacaktır. Gaziantep il Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü tarafından 2003-2013 yılları arası PKK/KCK'nın polis sorumluluk alanında gerçekleştirdiği ve polis tarafından tespit edilebilen eylemlerin nitelik olarak kendi içinde değerlendirmesi yapılacak ve yüzdeler dilim olarak değil salt eylem sayıları üzerinden analiz yapılacaktır. Çünkü terör gruplarının kitle iletişim araçları üzerinden verdikleri mesaj yönüyle, bir bombalı saldırı ile bir basın açıklamasının toplumda oluşturduğu algı ve etki çok farklı olabilmektedir.

PKK/KCK'nın Gaziantep ilinde 2003-2013 yılları arasında gerçekleştirdiği eylemler incelendiğinde; toplamda 18 farklı türde 173 eylemin gerçekleştiği, 18 farklı eylem türünün kendi arasında anlamlı analizinin yapılabilmesi için anılan eylem türleri beş başlık altında sınıflandırılmıştır (Beren, 2012:98-99):

- Şehir içi şiddet eylemleri,
- Kırsal Destekli şiddet eylemleri,
- İşbirlikçi faaliyetler
- Kırsal alana eleman aktarımı
- Basın açıklaması ve propaganda,

Bununla beraber, araştırma sürecinde örgüt üyeliğinden adli işlem yapılmış kişilere de ulaşılmış ve örgüt üyeliğinin de terör suçları içerisinde değerlendirildiği göz önüne alınarak bulguların altıncı başlığının “örgüt üyeliği” olarak tanımlanmasına karar verilmiştir.

Tablo 4.1:PKK/KCK Terör Örgütü Tarafından Gaziantep İlinde 2003-2013 Yılları Arası Gerçekleştirilen Eylem Türleri

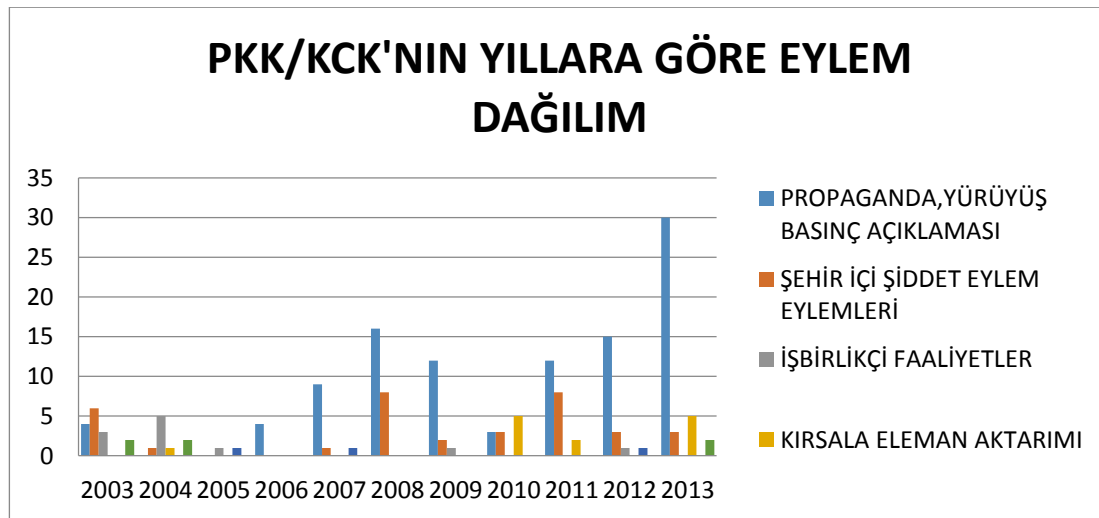
Eylem Türleri	Tanımlar
Bombalı saldırı	Kırsal unsurların bombalı eylemlerini ifade etmektedir.
Adam kaçırmaya teşebbüs	Kırsal unsurların zorla adam kaçıрма eylemini ifade etmektedir
Tehdit	Kırsal unsurların halk üzerinde baskı kurması, sindirmesini ifade etmektedir
Patlayıcı madde atma	Gençlik yapılarının patlayıcı maddeler ile yaptığı eylemlerini ifade etmektedir
Molotof kokteyli atma	Gençlik yapılarının Molotof kokteyli ile yaptığı eylemlerini ifade etmektedir
Havai fişekli saldırı	Gençlik yapılarının havai fişekli eylemlerini ifade etmektedir
Araç yakma/araçlara saldırı	Gençlik yapılarının araçları yakarak veya zarar vererek gerçekleştiği eylemleri ifade etmektedir
Yakma/yıkma işyeri	Gençlik yapılarının işyerlerine yönelik gerçekleştirdiği eylemleri ifade etmektedir
Kuryelik	Kırsal unsurlara şehirden lojistik malzeme taşımayı ifade etmektedir
Yardım ve yataklık	Kırsal unsurları barındırmayı ve korumayı ifade etmektedir
Kırsal alana eleman aktarımı	Örgütün dağ kadrosuna eleman kazandırma faaliyetini ifade etmektedir
Yazılama	Umumi yerlerde propaganda Propaganda ve şiddeti özendirme amaçlı yazıların yazılmasını ifade etmektedir
Kanunsuz gösteri	Gençlik yapıları tarafından gerçekleşen şiddet içerikli eylemleri ifade etmektedir
Yürüyüş	Suç teşkil eden yürüyüş eylemlerini ifade etmektedir
Oturma eylemi	Suç teşkil eden oturma eylemlerini ifade etmektedir
Basın açıklaması	Suç teşkil eden basın açıklamalarını ifade etmektedir
Pankart asma	Umumi yerlere propaganda ve şiddeti özendiren pankartların asılmasını ifade etmektedir
Örgüt üyeliği	Örgüt üyeliği sayılan faaliyetlerde bulunmayı ifade etmektedir

Tablo 4.2:PKK/KCK Terör Örgütü Tarafından 2003-2013 Yılları Arası Gerçekleştirilen Eylem Türleri ve Sayıları

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Top.
Propaganda,yürüyüş basınç açıklaması	4	0	0	4	9	16	12	3	12	15	30	105
Şehir içi şiddet eylem eylemleri	6	1	0	0	1	8	2	3	8	3	3	35
İşbirlikçi faaliyetler	3	5	1	0	0	0	1	0	0	1	0	11
Kırsala eleman aktarımı	0	1	0	0	0	0	0	5	2	0	5	13
Kırsal destekli şiddet eylemleri	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0	3
Örgüt üyeliği	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2	6
TOPLAM	15	9	2	4	11	24	15	11	22	20	40	173

PKK/KCK tarafından 10 yıl içerisinde gerçekleştirilen 173 farklı eylem türü yukarıda anılan skalaya göre tasnif edilmiş olup çıkan verilere göre Gaziantep ilinde 10 yıl içerisinde, toplam 105 yürüyüş, basın açıklaması ve propaganda tarzı eylem, 35 şehir içi şiddet eylemi, 11 işbirlikçi faaliyetler, 13 kırsala eleman aktarımı, 6 örgüt üyeliği, 3 kırsal destekli şiddet eylemi gerçekleştirilmiştir. Bazı Yıllarda ise eylemlerde artış yaşandığı görülmektedir. Özellikle 2003 yılında 15 eylem, 2008 yılında 24 eylem, 2011 yılında 22 eylem, 2013 yılında 40 eylem gerçekleştirmiştir.

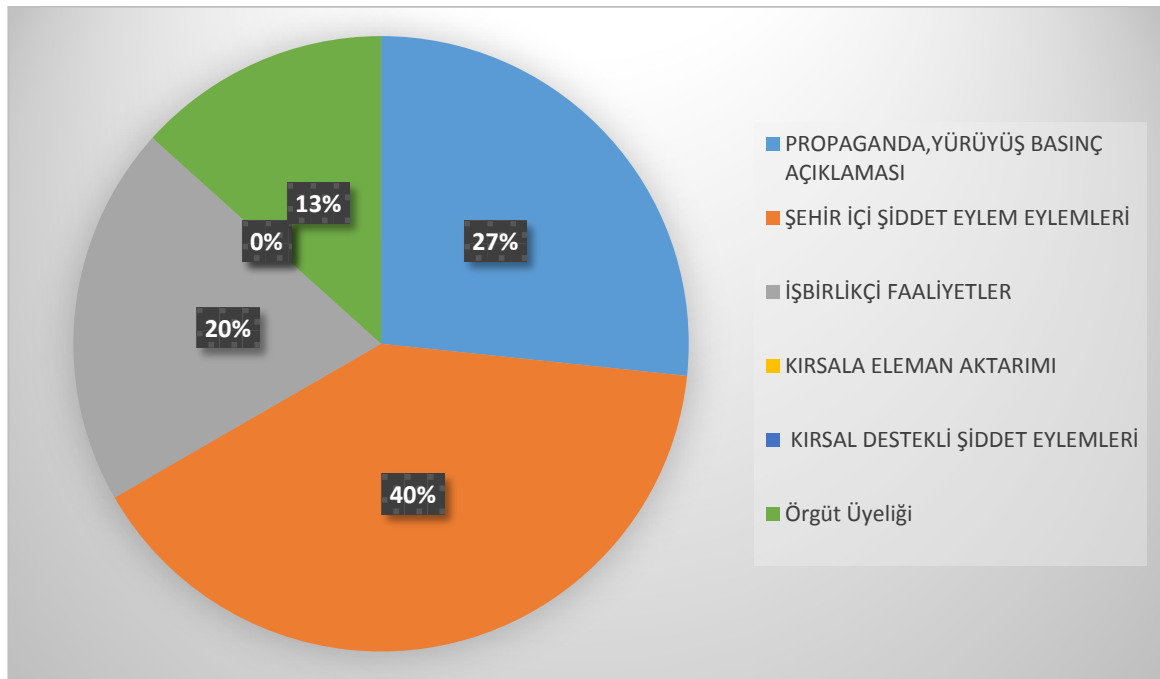
Tablo 4.3: PKK/KCK'nın Yıllara Göre Eylem Dağılımı

Çalışmanın tartışma ve analiz bölümünde bu tablo bize 2003 - 2008 - 2011 ve 2013 yıllarının diğer yıllara göre daha önemli olduğunu göstermektedir. Bu nedenle özellikle bu yıllarda yaşanan sosyal ve siyasal gelişmelerin neler olduğu incelenerek bu tarihlerdeki eylem grafiğini arttıran temel sosyal ve siyasal etmenler analiz edilmeye çalışılacaktır.

4.1.1. Öne Çıkan Yıllara Göre Gaziantep İlinin PKK Eylem Profilleri

Tablo 4.4: 2003 yılı Gaziantep ilindeki PKK Eylem Profili

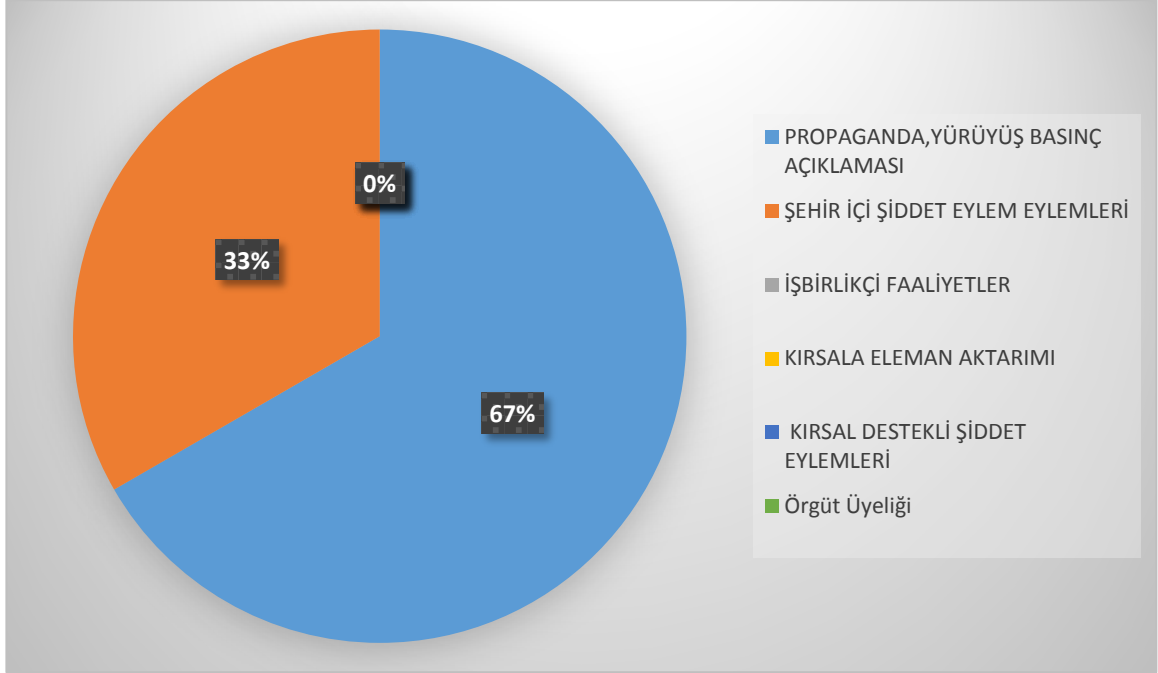

PKK/KCK' nın 2003 yılında Gaziantep'te gerçekleştirdiği eylem türlerinden şehir içi şiddet eylemlerinin ilk sırada olduğu görülmektedir. Şehir içi şiddet eylemlerinin genellikle örgütün gençlik yapıları üzerinden gerçekleştiğini düşünürsek 2003 yılında öğrenci ve gençlik yapılanmasının aktif bir şekilde faaliyet gösterdiği anlaşılmaktadır.

PKK/KCK örgütünün 1999 yılında aldığı eylemsizlik kararının ve ABD Irak işgalinin yansıması olarak kırsal alana eleman aktarımı ve kırsal destekli şiddet eylemlerinin Gaziantep ölçeğinde hiç gerçekleşmediği görülmektedir.

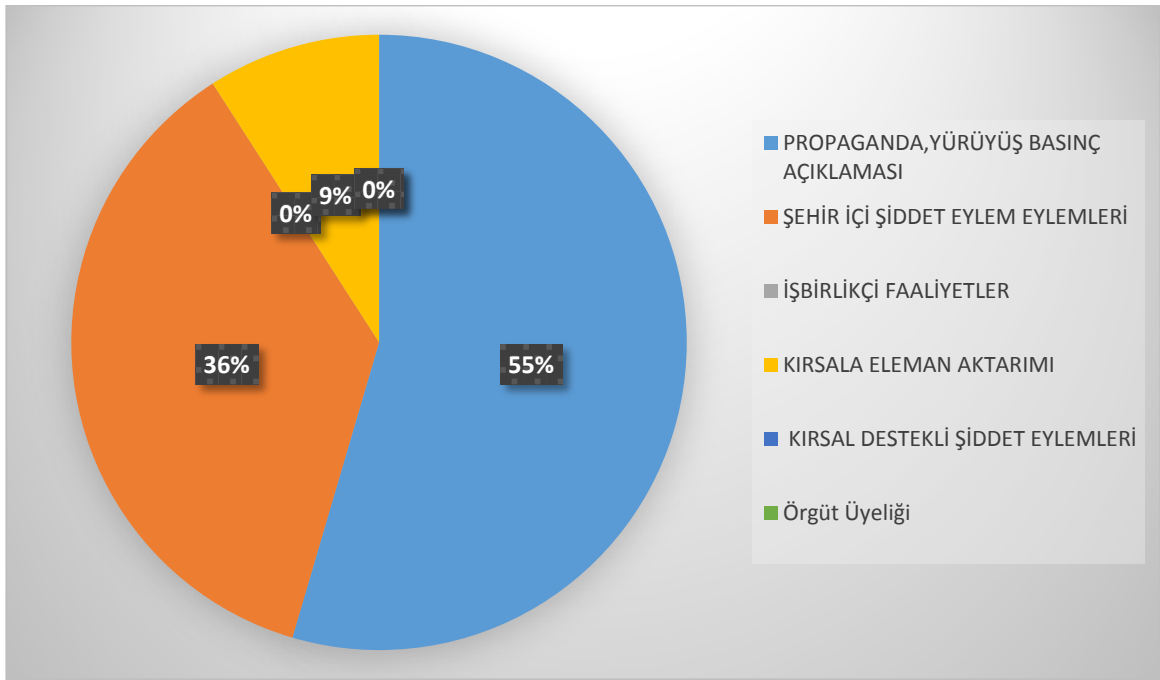

Tablo 4.5: 2008 yılı Gaziantep ilindeki PKK eylem profili

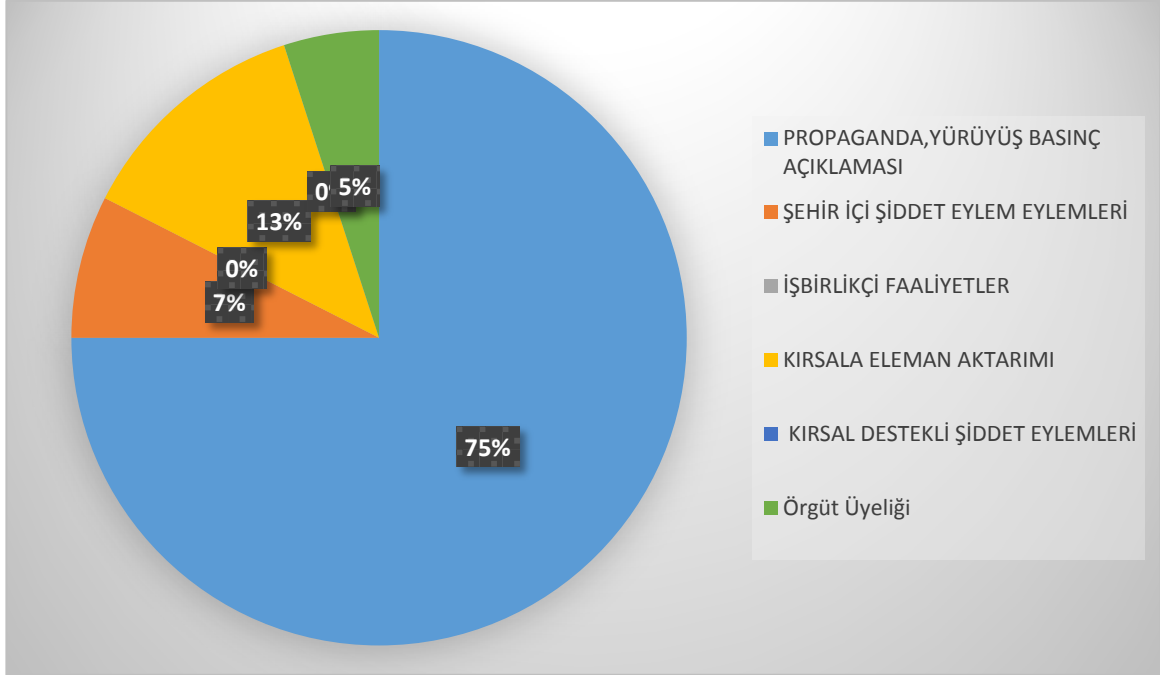
2008 yılında Gaziantep'te sadece şehir içi şiddet eylemi ve propaganda, yürüyüş, basın açıklaması eylem türünün olduğu görülmektedir. 2007 yılında kurulan KCK isimli çatı yapının örgütlenmesinin ve 2009 yılının Mart ayında yapılan yerel seçimlerin bu iki faaliyetin yoğunlaşmasına neden olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 4.6: 2011 yılı Gaziantep ilindeki PKK eylem profili

2011 yılının haziran ayında yapılan genel seçimler ve temmuz ayında DTK tarafından Diyarbakır'da açıklanan demokratik özerkliğin ilanı gibi hususlar yürüyüş, basın açıklaması ve örgüt propagandası ve şehir içi şiddet eylemleri gibi eylem türünün yüksek olmasına önemli ölçüde etki ettiği görülmektedir.

Tablo 4.7: 2013 yılı Gaziantep ilindeki PKK eylem profili

2013 yılının nevrüzünde başlayan barış süreci ile yürüyüş, basın açıklaması ve örgüt propagandası eylem türünün yüksek olduğu ve diğer eylem türlerine oranla büyük bir bölümü kapladığı görülmektedir.

4.1.2. Eylem Tarzına Göre PKK'nın Eylem Profili

Toplumda büyük infial uyandıran ve sadece Gaziantep ilini değil ülke çapında korku panik ve güvensizlik ortamı oluşturan, silahlı ve bombalı saldırı/teşebbüs gibi kırsal destekli şiddet eylemi, 10 yıllık süre içerisinde Gaziantep ilinde sadece üç kere cereyan etmiştir. Sayısal azınlık nedeni ile bu bilgiler tabloya dökülmemiş ise de, 2005 yılında PKK/KCK örgütünün kırsal unsuru olarak faaliyet gösteren ve Gaziantep iline sansasyonel eylem amaçlı geldiği değerlendirilen bir örgüt mensubunun operasyon neticesinde Gaziantep ilinde yakalandığı verilerden anlaşılmaktadır.

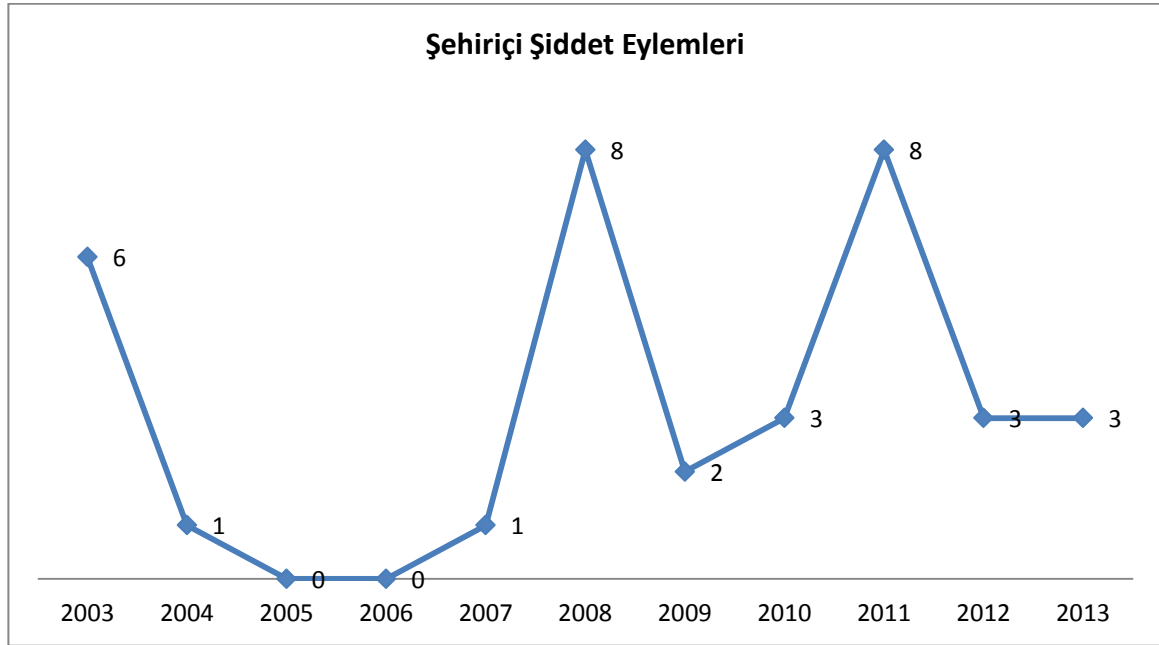
2007 yılında da bombalı eylem yapmak üzere Gaziantep iline gelen bir örgüt mensubunun eylemi gerçekleştirilmeden güvenlik güçleri tarafından yakalanmış olması,

bombalı saldırı grafiğinde gözükmez iken Gaziantep ilindeki muhtemel bombalı eylem riskini açıkça ortaya koymaktadır.

2012 yılında ise Gaziantep Karşıyaka patlaması olarak ülke kamuoyuna yansıyan ve 10 sivil yurttaşın yaşamını yitirmesi, 65 yurttaşın ise yaralanması ile neticelenen terörist eylem ile ilişkili düzenlenen operasyonda, eylemi gerçekleştiren terör örgütü üyesine terörist eylem ile ilgili yardım yaptığı değerlendirilen şahıslar yakalanarak çıkarıldıkları mahkemece tutuklanmışlardır.

2005, 2007 ve 2012 yıllarında yaşanan bu olaylar, Gaziantep ilinin Suriye Sınırında olması, terör örgütünün kırsal faaliyetlerini sürdürdüğü (Amanoslar) bölgeye yakın olması ve terör örgütü tarafından hedef olma niteliğine sahip ekonomik değerlere haiz olması nedeniyle kırsal destekli şiddet eylemleri açısından risk bölgesi olduğu ifade edilebilir.

Tablo 4.8: PKK/KCK'nın Gaziantep ilindeki şehir içi şiddet eylemleri

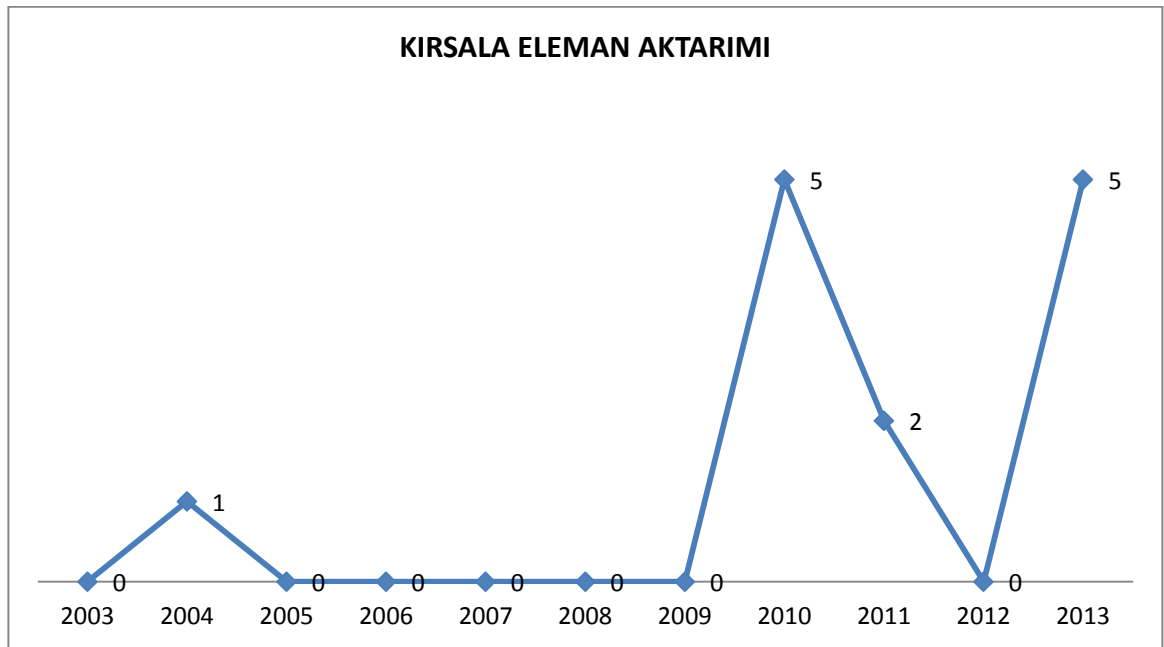

Molotof atma, araç yakma/araçlara saldırı, havai fişekli saldırı, Patlayıcı madde atma, Adam kaçırmaya teşebbüs, işyeri yakma/ yıkma ve Tehdit gibi olan şehir içi şiddet eylemleri açısından PKK'nın Gaziantep ilindeki eylem grafiği 2008 ve 2011 yıllarında en üst noktaya ulaştığı görülmektedir. 2009 ve 2011 yıllarında yapılan yerel ve genel

seçimler öncesi, şehir özelinde şiddet eylemlerinin tırmandırılmaya çalışıldığı gözlemlenmektedir.

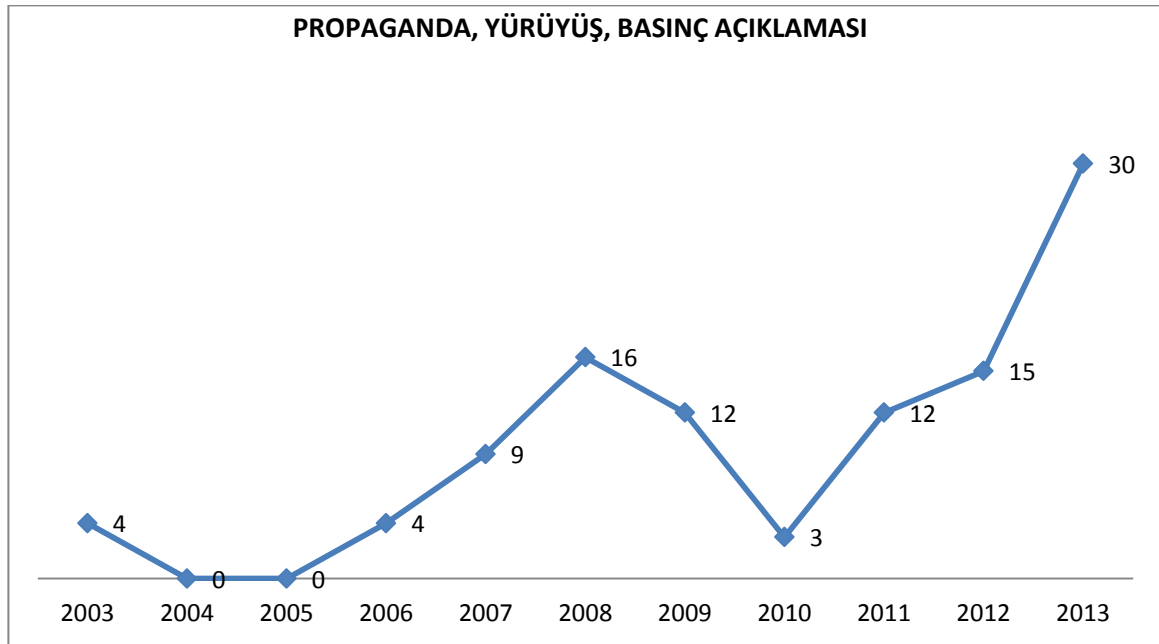
Kuryelik, Yardım ve yataklık İşbirlikçi faaliyetleri 10 yıllık süre içerisinde yıllara göre bakıldığında 2003 ve 2004 yıllarında işbirlikçi faaliyetlerinin yoğun olduğu görülmektedir. 2004 yılında örgütün eylemsizlik kararını bozduğu ve metropollerde gerçekleştirilecek eylemler için hücre evlerine patlayıcı madde aktarımı yaptığı dikkate alındığında, bu veri anlamlı bir ilişkiyi ortaya koymaktadır.

Tablo 4.9: PKK/KCK'nın Gaziantep ilindeki kırsala eleman aktarımı eylemleri

Kırsal alana eleman aktarımı, örgütün KCK bünyesinde şehirde faaliyet gösteren alt oluşumlarından kırsal alana aktarım ve katılım komiteleri tarafından çeşitli sebeplerle ikna ettikleri veya zorladıkları gençlerin, örgütün dağ kadrosuna kazandırılmasıdır. Eleman aktarımının 2010 ve 2013 yıllarında yoğunluk gösterdiği yukarıdaki tablodan da anlaşılmaktadır. Bunun nedeni olarak 2009 ve 2013 yıllarında başlatılan Kürt Açılımı ve Barış süreci gibi demokratik açılım süreçlerinin, PKK/KCK terör örgütü tarafından nasıl suiistimal edilebildiğini ortaya koymaktadır.

Tablo 4.10: PKK/KCK'nın Gaziantep ilindeki propaganda, yürüyüş ,basın açıklaması eylemleri

Oturma eylemi, Basın açıklaması, Pankart asma, Yazılama, Kanunsuz gösteri Yürüyüş Şiddet içermeyen eylem ve etkinlik türü olan basın açıklaması ve propaganda faaliyetleri açısından PKK'nın eylem grafiği 2008 ve 2013 yıllarında, diğer yıllara nazaran zirve yapmıştır. Şehir içi şiddet eylemlerine paralellik arz eden bu verilerin seçim öncesinde bu eylem türünün de yoğun şekilde gerçekleştiği anlaşılmaktadır.

4.2. Yorum

Bu başlık altında Gaziantep ilinde, 2003-2013 yılları arasında gerçekleşen eylemlerin, yaşanan siyasal gelişmelerle ilgili olup olmadığı sınınmaya çalışılacaktır. 2003 yılında ABD'nin Irak'ı işgali, 2004 yılında örgütün eylemsizlik kararının sona ermesi, 2007 yılında PKK örgütlenmesinin KCK'ya dönüşme süreci, Kürt açılımı olarak bilinen siyasi sürecin başlatılması, örgüt tarafından "Demokratik Özerkliğin İlanı" söylemlerinin yoğunlaştırılması ve Çözüm Sürecinin (Demokratik Barış Sürecinin) yeniden hayata geçirilmesi gibi, 10 yıllık süre zarfında yaşanan olayların eylemlere ne kadar yansdığına bakılacaktır.

4.2.1. ABD'nin Irak'ı İşgali (2003)

2003 yılında, 1 Mart tezkeresinin TBMM'de kabul edilmemesi sonucunda oluşan Türk-ABD ilişkilerindeki gerilim, PKK açısından tekrar hareketlenmenin başlangıcı olmuştur. ABD'nin Irak işgalinde Şiileri ve Kürtleri müttefik ilan etmesi, Irak'ın Kuzeyinde konuşlanmış olan PKK'nın, ABD'nin Irak'taki operasyonlarına doğrudan hedef olmamasını sağlamıştır (Bila, 2013). Bu durum, örgütün kendini yeniden toparlaması açısından ateşleyici bir unsur olmuştur (Bal, 2010: 50).

Aynı zamanda örgütün, Irak'taki otorite boşluğundan ve istikrarsızlıktan faydalanarak, ABD'nin Irak'taki güvenlik güçlerine dağıtılmak üzere getirilen askeri mühimmatı eline geçirdiği ve o bölgeyi eğitim merkezi haline getirdiği de ifade edilmektedir (İşeri, 2008: 62). 2003 yılında, PKK/KCK örgütünün henüz Irak'ta bulunduğu bölgede geniş çaplı bir eğitim merkezinin olmadığı, devam eden yıllarda oluşturulduğu da anlaşılmaktadır. Bu kamplar, devam eden yıllarda yeni katılan örgüt mensuplarına eğitim vermek amacıyla kullanılmıştır. Ayrıca metropol illerde sansasyonel eylem gerçekleştirecek örgüt mensuplarına da yine bu kamplarda eğitim verildiği, malzemelerin de bu kamplardan kurye ve işbirlikçiler aracılığıyla şehir merkezine gönderildiği bilinmektedir.

Öcalan, 2004 yılının Nisan ayında örgüte, avukatları üzerinden "savaşabiliyorsanız savaşın" mesajını göndermesi sonrası, "Kürt sorununa kayıtsız kalındığı ve Öcalan cezaevi koşullarının iyileştirilmesi" gerekçesiyle örgüt, 1999 yılının Eylül ayında başlatılan eylemsizlik kararını, 2004 Haziran'ında sonlandırmıştır (Milliyet, 2013). Aslında örgütü bu aşamaya getiren birçok etken bulunmaktadır. Şiddetten beslenen bir yapı olması ve isteklerini silah unsurunu kullanarak gerçekleştirme gayesi olan bir örgütün, eylemsizlik sürecinde örgüt içi çekişmelerin arttığı bilinmektedir. Bu çekişmelerden dolayı üst düzey sorumluların etrafında gruplaşmaların olması örgütün geleceğini tehdit eden bir unsur olarak ön plana çıkmıştır.

Öcalan almış olduğu idam cezasının 2002'de müebbet hapse çevrilmiş akabinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine (AİHM) yapılan başvurudan da Öcalan olumsuz cevap almıştır. (Sabah, 2013) Bütün bu gelişmeler ışığında cezaevinden çıkamayacağını anlayan Öcalan eylemsizlik kararının sonlandırılması için örgüt üst yönetimine talimat içerikle mesajlar göndermiştir.

2004 yılında, Türkiye'nin Avrupa Birliği sürecinde müzakere tarihi alacak olması, demokratikleşme adımlarının hayata geçirilmesi, PKK/KCK örgütünün söylem alanında boşluğa sürüklemiş ve tekrar bu açığı kapatma noktasında yeni bir strateji geliştirmek zorunda bırakmıştır (Akyol, 2013). Bu gelişmeler ışığında örgüt, mücadeleyi tekrar şiddet üzerinden kurgulayarak, silahlı eylemleri arttırırken diğer yandan demokratik alan ve enstrümanların kullanılması (siyasallaşma) çabasına hız vermiştir.

Bu çerçevede işbirlikçi faaliyetlerinin 2003 ve 2004 yıllarında diğer yıllara göre daha yoğun olduğu görülmektedir. Örgütün toparlanma aşamasına girdiği bir dönemde lojistik ihtiyaçlar için şehirdeki unsurlarından destek isteyeceği düşünülürse, işbirlikçi faaliyetlerinin yoğun olması araştırma bulgularında karşılaşılan anlamlı bir ilişkiyi göstermektedir.

Kırsal alana eleman aktarımı faaliyetinin gerçekleşmemesi ise, henüz Gaziantep'te bu faaliyetler noktasında alt yapı hazırlıkların tamamlanmadığını/yeterli olmadığını göstermektedir. Kırsala eleman aktarımı faaliyetlerinin alt yapısı olarak değerlendirilebilecek unsurlar; kültür merkezleri, eğitim kurumları, örgütün gençlik kadrosu ve kırsalda bu şahısları karşılayacak olan kişilerle güvenli iletişim ağı olduğu öngörüldüğünde, kırsala eleman aktarımı faaliyetlerinin terör örgütünün KCK yapılanması ile birlikte yoğunluk kazanması, bu hususta anlamlı bir sonuç verebilmektedir.

4.2. 2. PKK'nın KCK'ya Dönüşmesi (2007)

25 Mayıs 2007 tarihi itibarıyla 'KCK Sözleşmesi' PKK yönetimi tarafından onaylanarak bir örgütün üst/çatı yapılanmasını ifade eden 'KCK' (Kürdistan Topluluklar Birliği-Koma Civaken Kurdistan) sistemi ilan edilmiştir. KCK sözleşmesi, bu sistemin kurucu sözleşmesi niteliğinde ve uygulaması başlamış bir anayasa taslağıdır (KCK Sözleşmesi, 2007).

PKK, kırsal destekli şiddet eylemleri ile ön plana çıkan bir örgüt iken KCK'nın kurulmasıyla birlikte şehir içi şiddet eylemleriyle varlığını hissettiren bir örgüt olmuştur. Etnik milliyetçilik temelinde ayrılıkçı kimlik inşa etmeye çalışan ve kırsal alan ile şehirde şiddeti yapılandıran bir anlayış içinde hareket eden örgütün, Türkiye'nin demokratikleşme adımları karşısında, silah üstünlüğü ile masaya oturmaya ve söz hakkı

almaya çalışan bir stratejisi bulunmaktadır. Nitekim KCK sözleşmesinin 33.maddesinde ‘tüm barışçıl eylemler boşa çıkarılırsa, ayaklanma ve öz savunmaya dayalı gerilla savaşları gündeme gelir’ şeklindeki talimatıyla bunu göstermektedir. (Akyol, 2011)

KCK, şiddet içerikli eylemleriyle toplumsal tabana baskı uygulayarak onların gözünde devlet otoritesini sıfırlamayı hem de bölgede kendisinden başka muhatabın olmadığını göstererek kabule zorlamaktadır. Bunun en belirgin örnekleri olarak kırsal destekli şiddet eylemleri noktasında 2007 Dağlıca saldırısı, 2008 Güngören patlamaları ve Aktütün saldırılarını gösterebiliriz. (Milliyet, 2007, Hürriyet, 2008, Ntvmsnbc, 2008)

Doğası gereği illegal eylemleri koordine etme misyonu yüklenen KCK yapılanması örgütün düşüncelerine paralel siyasi partilerin de üzerinde bir konumu olduğu yapılan KCK operasyonlarından sonra ortaya çıkmıştır. Yapılacak şehir içi şiddet eylemleri ve propaganda, yürüyüş, basın açıklaması eylemleri gibi bütün etkinliklerin organizasyon merkezi olan KCK, siyasi parti yöneticilerine de bu eylemlere katılmaları için baskı yaptığı ve katılmayanlara kurduğu mahkemeye başta para olmak üzere çeşitli cezalar verdiği bilinmektedir. (CNN Türk, 2010)

Gaziantep ilinde 2003 yılından 2007 yılına kadar şehir içi şiddet eylemleri ve propaganda, yürüyüş, basın açıklaması eylemlerinde bir durağanlık yaşanırken 2008 yılında bir artış olduğu görülmektedir.

KCK'nın kurulması ile birlikte örgüt, şehirlerde bir yandan STK ve siyasal aktörler üzerinden kurguladığı legal alan faaliyetlerini organize eden yapıları tek elden koordine ederken, diğer yandan demokratik özerkliği inşa etme noktasında öz savunma anlayışıyla gençlik yapılarının eylemlerini (araç yakma, korsan gösteri ve molotof atma gibi şehir içi şiddet eylemleri) organize ve finanse etme çalışmalarına başlamıştır. Bu bağlamda 2008 yılında propaganda, yürüyüş, basın açıklaması ve şehir içi şiddet eylemlerinin artmış olması, Gaziantep'te KCK ve bağlı yapılanmaların oluşturulduğu ve faaliyetlerine aktif olarak devam ettiğini göstermektedir.

KCK'nın ve bağlı yapılanmaların 2007 hatta 2006 yılından itibaren faaliyetlerine başladığı elde ki verilerden anlaşılmaktadır. 2003 yılından 2006 yılına kadar 8 tane propaganda, yürüyüş, basın açıklaması olduğu görülürken sadece 2007 yılında 9 tane olduğu görülmektedir. Yine şehir içi şiddet eylemlerinde 2003-2006 arası 7 tane gerçekleşirken 2008 yılında 8 tane gerçekleşmiştir.

Strateji gereği kentlerde ve şehirlerde aktifleşerek siyasallaşma çalışmalarına başlayan ve KCK adı altında yapılanmalarını kuran PKK/KCK örgütünün altyapı çalışmalarına 2005-2006 yılından itibaren başladığı söylenebilir. Nitekim 28 mart 2006 Diyarbakır olaylarında da KCK'nın parmak izlerinin görüldüğü söylenebilir.

KCK'nın örgütlenmesinin çok uzun bir zaman almamış olmasının önemli bir nedeni olarak kendi düşüncesine paralel bir siyasi partinin varlığı ve KCK çalışanlarının yine bu siyasi parti üzerinden devşirilmesi olarak söylenebilir. Çünkü yukarıda da ifade edildiği gibi örgütün hiyerarşisine göre KCK siyasi partinin üzerinde bir oluşumdur ve KCK'NIN talimatlarının sorgulanmadan uygulanması gerekmektedir. Siyasi partinin tabanı kullanılarak istenilen yapılanmanın tamamlandığı gerçekleşen eylemlerin arasındaki yıllar arasındaki rakamsal farklar ortaya koymaktadır.

Gerçekleşen propaganda, yürüyüş, basın açıklaması ve şehir içi şiddet eylemleri sırasında güvenlik güçlerinin tespit ettiği suç teşkil eden faaliyetlerle ilgili olarak adli işlem yapmış olması 2009 yılında özellikle şehir içi şiddet eylemlerinde ciddi bir azalmaya neden olduğu görülmektedir. 2009 yılı mart ayında yapılan yerel seçimler, örgütün eylemsizlik kararı almış olması ve demokratik açılım projesinin başlamış olması ve Türkiye genelinde yapılan KCK operasyonları şehir içi şiddet eylemlerinin azalmasında etkili olduğu görülürken, propaganda, yürüyüş, basın açıklaması faaliyetlerini de etkilediği anlaşılmaktadır.

4.2.3. Demokratik Açılım (Kürt Açılımı) Projesi

2009 yılı itibariyle Demokratik Açılım kapsamında bir dizi reformların uygulamaya konularak terörle mücadelede yeni bir sürecin başladığı görülmektedir. (CNN Türk, 2009). 24 saat Kürtçe yayın yapan TRT 6'nın yayın faaliyetine başlaması, Cezaevlerinde Kürtçe yasağının kalkması, seçim kanunda yazılı ve sözlü Kürtçe propaganda yasağına son verilmesi gibi çalışmalarla resmen olmasa bile fiilen Kürt kimliği tanınmış oldu. (Milliyet, 2009a).

2009 yılı mart ayında yapılan yerel seçimler öncesi eylemsizlik kararı alan ve seçimler sonrasında kısmi bir destek elde etmesi üzerine bunu bir kazanıma çevirmek isteyen örgüt, her ne kadar eylemsizlik kararı almış olsa bile Türkiye genelinde kırsal destekli şiddet eylemlerine devam etmiştir (Milliyet, 2009b).

2009 yılı Nisan ayında başlayan ve eş zamanlı birçok ili kapsayan KCK operasyonları örgütün şehir yapılanmalarına büyük bir darbe vurmuş ve bu süreçte örgütün bocaladığını gören Öcalan eylemsizliği uzatma kararı almıştır. (BBC, 2009) Gaziantep ilinde, etnik ayrılıkçı terör örgütüne yönelik (PKK/KCK) 2010 yılı Ocak ayında gerçekleştirilen operasyonlarının il düzeyinde PKK/KCK örgütünün eylem ve faaliyetlerini bitirme noktasına getirdiği görülmektedir (Hürriyet, 2010)

Araştırma bulgularında da Gaziantep ili özelinde PKK/KCK tarafından gerçekleştirilen propaganda, yürüyüş ve basın açıklaması tarzı eylemlerde yaklaşık %75 oranında düşüş yaşandığı görülmektedir. Demokratik haklarını kullanan insanları suç işlemeye yönlendiren KCK'nın, şehir ölçeğindeki birçok yapılanmasında faaliyet yürüten şahıslara yapılan operasyon sonrası suçun daha az işlendiği görülmektedir. Bu veriler neticesinde Demokratik hak olarak birtakım etkinliklerin yapılmaya devam edildiği ancak suç işlenmediği hususunun altının çizilmesi gerekmektedir. Çünkü yapılan eylem ve etkinliklerin bitmediği, bu eylem ve etkinliklerde suç teşkil eden hadiselerin yaşanmadığının anlaşılması gerekmektedir.

Daha önce ki bölümlerde de ifade edildiği gibi KCK, örgütün düşünce yapısına paralel siyasi partilerin üzerinde bir oluşumdur. KCK'nın katılma talimatı verdiği bir etkinliğe siyasi parti yöneticilerinin iradelerinin ortadan kalktığı gözükmektedir. Bundan dolayı siyasi parti yöneticileri belki de istemeyerek demokratik bir çizgide başlayan ve daha sonra illegal bir kimliğe bürünen etkinlikte yasalara aykırı fiil ve davranışlarda bulunduğu için adli kolluk marifetiyle işlem yapılmaktadır. Propaganda, yürüyüş ve basın açıklaması tarzı eylemlerde 2010 yılında ki düşüşün önemli bir bölümünün yasaların çiğnenmesine müsaade edilmemesinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Demokratik haklarını kullanan kitlelerin, şiddeti teşvik edici söylemlerde bulunmadan özgürce taleplerini iletmeleri gerekmektedir. Bundan dolayı KCK yöneticilerine adli işlem yapılmasıyla hem gerçekleşen etkinliklerin demokratik çizgide devamının sağlanması, hem de siyasi partilerin üzerindeki baskıdan kurtulmaları sağlanmış olmaktadır.

Araştırma bulgularında, şehir içi şiddet eylemlerinin de 2009 yılındaki düşüşün, 2010 yılında da devam ettiği görülmektedir. Hem Türkiye genelinde hem de Gaziantep ölçeğinde gerçekleşen operasyonların özellikle örgütün gençlik ve üniversite

yapılanmalarına da illegal faaliyetlerin bitirilmesi noktasında önemli katkılar sunduğu görülmektedir.

PKK/KCK örgütünün Türkiye devletinin gerçekleştirdiği reformları suiistimal ederek kendi lehine çevirme gayreti içerisinde olduğu da kırsal alana eleman aktarımı faaliyetinin 2010 yılı itibariyle zirve yapmasından anlaşılmaktadır. Her ne kadar yapılanma itibariyle kırsal alana eleman aktarımı komiteleri ile KCK oluşumlarının birbiriyle bağlantılı olduğu bilinmekte ise de Gaziantep ölçeğinde bu kırsal aktarım komitesinin KCK oluşumlarından belli düzeyde ayrıldığı ve faaliyet noktasında farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır. Netice itibariyle KCK operasyonları yapılmış olsa bile kırsal aktarım faaliyetlerinin devam edeceği ve bu komitelerin KCK bünyesindeki diğer oluşumlardan daha gizli bir iletişiminin olduğu değerlendirilmektedir.

4.2.4. Demokratik Özerklik İlanı ve Sonrası

PKK/KCK terör örgütü, nihai hedefi olan Bağımsız Kürdistan'ın kurulması için önemli bir aşama olarak Demokratik Özerkliğin inşa edilmesini istemektedir. Bu bağlamda Demokratik Toplum Kongresi (DTK) yapılanması, uluslararası arenada örgüte bağımsızlık mücadelesi veren bir Kürt halk hareketi imajını kazandırmaya çalışan ve Kürt meselesinin STK'lar boyutunda tek muhatabının kendisinin olduğunu göstermeye çalışan bir yapıdır. (Özeren v.d., 2010).

Demokratik özerklik, bir devlet çatısı altında siyasal egemenliğin değil ama yönetim yetkilerinin bir bölümünün yerel seçilmiş-temsili yapılara devredilmesidir. Avrupa'da Finlandiya'nın Aland adaları, Danimarka'nın Faroe adaları, İspanya'da Galiçya, Portekiz'de Azor adaları, Moldovya'da Gagavuz bölgesi gibi resmi açıdan tanınmış, özerklik dereceleri ve biçimleri birbirinden farklı birçok özerk bölge bulunmaktadır. (Hürriyet, 2011)

Dünya pratiğinde etnik milliyetçi örgütlerin silah bırakması karşılığında geniş yerel yetkiler tanınmaktadır. Fakat KCK silahı elinde tutarak bölgede kontrol mekanizmalarını inşa etmek istemektedir. 14 Temmuz 2011'de Diyarbakır'da DTK tarafından açıklanan demokratik özerklik belgesi ile köy komünleri, kasaba, ilçe, mahalle, kent meclisleri ve halk kongresi tarzında bir örgütlenme modeliyle PKK/KCK devlete alternatif yönetim kurma amaçlı özerklik yapısını ilan etmiştir. Örgütün inşa

etmeye çalıştığı veya inşa etmekte olduğu demokratik özerkliğin Avrupai anlamdaki özerklikle ve bildiğimiz klasik demokrasiyle hiçbir ilgisi görülmemektedir. Bu sistemde her ne kadar ismi demokrat olsa da demokrasinin kurumlarının yer almadığı “mahalle komiteleri” türü yapılarla toplumun totaliter bir örgüt ağı içerisine alınmasını ve dünyada hiçbir özerk bölgede bulunmayan **öz savunma güçleri** ile silahlı infaz birliklerinin oluşturulması öngörülmektedir (Akyol, 2011; Akyol, 2014).

PKK/KCK örgütünün teşkilatlanma yapısını belirleyen KCK Sözleşmesinde şu hususlar dikkat çekmektedir (KCK sözleşmesi, 2005):

"Halk Meclisi, söz konusu Kürdistan parçasındaki (Türkiye, Irak, İran, Suriye) halkın karar organıdır. Ülkenin coğrafi ve etnik-kültürel özelliklerine göre ayrıştırılması ile eyalet-bölge meclisleri oluşur. Özgür Toplum Meclisleri, şehir, kasaba ya da mahallede seçimle belirlenen delegelerden, o alanda bulunan komünlerin ve sivil toplum örgütlerinin temsilcilerinden ve belediye meclisinin demokrat üyelerinden oluşur"

Demokratik özerkliğin ilanından sonra 2011 Ekim ve Kasım ayında Gaziantep'te KCK'ya yönelik gerçekleştirilen operasyonlar gerçekleştirilmiştir. Bu operasyonların örgütün eylemsellik durumuna yansımaları neticesinde şehir içi şiddet eylemlerinde azalmanın olduğu görülmektedir. Daha öncede ifade edildiği gibi operasyonel faaliyetler, terörle mücadelede özellikle şehir içi şiddet eylemlerinin düşmesinde birincil neden olarak gözükmektedir. Şehir içi şiddet eylemleri genellikle bilinçli ve örgütlü bir şekilde hareket eden gençlik yapıları tarafından gerçekleşen eylemler olduğu bilinmektedir.

Gençlik yapılarını organize eden ve örgütleyen şahıslara operasyon yapılması, bu yapıların faaliyetlerini bitirme noktasına getirmektedir. Toparlanma ve bu yapıların tekrar aktif hale gelme safhası ise belli bir zaman ve insan kaynağına ihtiyaç olduğu düşünülürse, elimizdeki verilerden hareketle operasyon sonrası 1 yıl gibi bir sürede toparlanabildiği görülmektedir (Sabah Gazetesi, 2011).

Demokratik özerkliğin ilanı ile KCK operasyonlarının arasında kısa bir zamanın olmasından dolayı demokratik özerklik ilanının Gaziantep'e şehir içi şiddet eylemlerini noktasında ki tesiri için sağlıklı bir analiz yapma imkânı vermemektedir. Ancak önce ki yıllarda KCK operasyonlarından sonra propaganda, yürüyüş ve basın açıklaması tarzı eylemlerin düştüğü görülmekteyken, 2011 yılında yapılan KCK operasyonlarından

sonra 2012 yılında bir artışın olduğu gözükmektedir. Diyarbakır'da Demokratik Özerkliğin ilan edilmesinden dolayı yasal incelemeyle sorumluların hesap vermemiş olması KCK kadrolarının bu süreçte cesaretlenerek daha hızlı toparlanmasına neden olduğu düşünülmektedir. KCK'dan talimat alan siyasi oluşumlarında aynı şekilde cesaretlendiği görüşünden hareketle 2012 yılındaki propaganda, yürüyüş ve basın açıklaması tarzı eylemlerindeki artış nedenini ortaya koymaktadır.

4.2.5. Çözüm Süreci

2009 yılından beri devletin gerçekleştirmiş olduğu reformlar ve terörle mücadelede etkin politikaların uygulanmasıyla PKK/KCK örgütü silah bırakarak kırsal unsurlarının sınır dışına çekilmesi şartıyla siyasi alanda bir hak ve özgürlükler noktasında sağlıklı bir tartışma ortamı hayata geçirilmek istenmiştir. PKK/KCK örgütü silah bırakması durumunda kademeli olarak siyaset yapmasının önü açılmış olacaktır (Akyol, 2012). Temel hedef, elinde silah bulunan insanların gölgesinde siyaset yapılmaması ve Kürtlerin siyasi iradelerinin ortaya çıkarılmasıdır.

2013 yılı Nevruzunda başlayan ve çözüm sürecinde siyasi bir aktör haline gelen terör örgütü lideri Öcalan'ın sınır dışına çekilin talimatıyla uygulamaya konulan barış projesinde ön plana çıkan bazı problemlerin varlığından endişe edilmektedir. (Çandar, 2013)

Her şeyden önce PKK demokratik açılım süreçlerinde her dediğinin yapılacağı, meşrulaşacağı, yasallaşacağı gibi bir izlenim vermeye çalışmaktadır. Nitekim 2009 yılında Habur'da devletin samimiyetinin sınırları zorlamış, teslim olan örgüt mensupları miting havasında karşılanmış ve bu bir zafer görüntüsüne çevrilmeye çalışılmıştır (Milliyet, 2009c). Bundan dolayı dikkat edilmesi gereken demokratik reformların terörden medet ummayan Kürtlerin üzerine inşa edilmesi ve terörü terk edebilenlerin de rahatlıkla sisteme girebileceği tarzda planlanmasıdır.

PKK/KCK terör örgütünün, Kürt milliyetçiliği ve siyasal ötekileştirme üzerinden toplumsal ayrışmayı besleyen bir stratejisi bulunmaktadır. Kuzey İrlanda ve Bask hareketinden farklı olarak bir PKK/KCK güdümünde bir Kürt hareketi olduğu ve siyasal olarak Kürtlerin belli bir kısmının temsil edildiği, gelinen süreçte ise Barış ve Demokrasi

Partisi'nin (BDP), PKK/KCK örgütünün kontrolünde olan bir siyasi parti izlenimi verdiği gözlemlenmektedir (Milliyet Gazetesi, 2012).

Hali hazırda Öcalan Kürtlerin sorunlarının çözümünden ziyade kendi sorunlarının çözümü için uğraş vermektedir. Onların siyasi iradesini kullanarak cezaevinden çıkma planları yapmaktadır. Bu amaç için çalışan KCK isimli örgüt, gerçekleşen eylem ve etkinlikler her ne kadar siyasi parti organizesi gibi gözüke de baskı ve yönlendirmeleriyle örgütsel taleplerin iletildiği şov haline getirilmesini istemektedir. Samimiyetle yapılacak reformlar için bu hareket tarzı da engel teşkil etmektedir. Çünkü gerçekleşen eylemlerde suç unsuru bulunmakta ve sürecin sabote edilme noktasında ki kaygıları arttırmaktadır (Akyol, 2013).

Gaziantep ilinde yürüyüş, basın açıklaması ve örgüt propagandası tarzında eylem türüne bakıldığında 2013 yılında son 10 yılın en fazla eylem ve etkinliğin yaşandığı görülmektedir. Yürüyüş, basın açıklaması ve örgüt propagandası tarzında ki eylem türünün genel toplamda Gaziantep ilinde en fazla gerçekleşen eylem türü olduğunu da görmekteyiz.

2013 yılında gerçekleşen 40 adet eylemin tür olarak en yoğun bulunduğu eylem tarzı, yürüyüş, basın açıklaması ve örgüt propagandası olduğu görülmektedir. Mevcut veriler ışığında Barış sürecinin başlamasından sonra KCK ve alt oluşumları arasında yer alan ÖSB (Öz Savunma Birliği), YDGH (Yurtsever Devrimci Gençlik Hareketi) Gaziantep şehir merkezinde sistemsal olarak kurulduğu ve aktif olarak faaliyet gösterdiği düşünülmektedir. Bununla birlikte şehir içi şiddet eylemlerine kısmen başladığı, henüz kitlesel şiddet ve başkaldırı eylemleri için uygun zamanın kollandığını söyleyebiliriz.

Kırsala eleman aktarımı faaliyetinin de 2010 yılında olduğu gibi 2013 yılında da zirve yaptığı görülmektedir. 2009 yılında demokratik açılım sürecinin başlaması sonrası 2010 yılında kırsal alana eleman aktarımı faaliyetlerinin zirve yaptığı ve yine barış süreci gibi demokratik bir girişim sonrası kırsal alana eleman aktarımı faaliyetinin artması, PKK/KCK örgütünün demokratik süreçler başladığında dağa kadrosuna adam kazandırma noktasında çok ciddi bir faaliyet içine girdiği ve demokratik, özgürlükçü projeleri suiistimal ettiği anlaşılmaktadır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ VE TARTIŞMA

Araştırmada, Terörist eylemlerin profilleri arasında anlamlı bir ilişkinin bulunup bulunmadığı sorgulanarak, terörle mücadele politikalarının revize edilmesine katkı sağlayabileceği düşüncesinden hareketle, Gaziantep ilinde 2003-2013 yılları arasında meydana gelen PKK/KCK terör örgütünün eylem profili ortaya konmuştur. 18 farklı türde 173 eylem üzerinden yapılan analize göre vurgulanması gereken ilk husus eylemlerin yıldan yıla değiştiği görülmektedir. Zamanın şartlarına bağlı olarak, ülke gündemi doğrultusunda eylemlerin de şekillendiği görülmektedir.

Gaziantep özelinde PKK/KCK Terör örgütü, bombalı ve silahlı saldırıları ifade eden kırsal destekli şiddet eylemleri açısından, sadece 2012 yılında bir eylem gerçekleştirmiş, 2005 ve 2007 yıllarında eylem gerçekleşmeden suçüstü alınmıştır. 2012 yılında Karşıyaka patlaması olarak adlandırılan bu eylem sadece Gaziantep'te değil, tüm Türkiye'de insanların devlet otoritesine olan güven duygusunu zedelemiş ve kamuoyunda bu konu fazlasıyla tartışılmıştır. Bundan dolayı mevcut otorite terörle mücadele politikasını hazırlarken bu tartışmalardan da önemli oranda etkilenmesi muhtemeldir. Oysaki Gaziantep son 10 yılın verileri incelendiğinde kırsal destekli şiddet eylemine bir sefer maruz kaldığı gözükmekte, eylem tarzı daha çok yürüyüş, basın açıklaması ve örgüt propagandası olarak gerçekleştiği görülmektedir.

Terörle mücadele politikası hazırlanırken Gaziantep'te sürekli kırsal destekli şiddet eylemi yaşanıyor muş veya yaşanacakmış gibi operasyonel mücadele eksenli bir politika belirlenmesi, insan hak ve özgürlüklerinin kısıtlanması sonucuna yol açma ihtimali taşımaktadır. Bununla beraber sadece yürüyüş, basın açıklaması ve örgüt propagandası tarzı eylem türü odaklı politika hazırlanması da, sosyo-kültürel ve ekonomik projelerin, polisiye taktik ve metotların önüne geçmesine neden olabilmektedir.

Kırsal destekli şiddet eylemleri ve şehir içi şiddet eylemlerinde ki temel özellik olan şiddet içerikli eylemlere genel açıdan bakıldığında yaklaşık %20'lik bir dilimi kapsadığı görülmektedir. Özellikle Şehir içi şiddet eylemlerinin 2003, 2008 ve 2011 yıllarında bir artışın olduğu gözlemlenmektedir. Şehir içi şiddet eylemlerinin yaşandığı veya artış olduğu yıllarda sosyal projeler odaklı terörle mücadele düşüncesinin uygulamaya konulması güvenlik zafiyetine sebebiyet verebilir. Çünkü şehir içi şiddet eylemlerini organize eden ve gerçekleştiren şahısların örgütsel bilinç açısından belli bir seviyeye geldiği ve sosyal projelerle ıslahının mümkün olmadığı gerçeğinden hareketle polisiye operasyonlar eksenli çözüm üretilmesi gerekmektedir. Nitekim daha önce de ifade edildiği gibi KCK ve alt oluşumlarına yönelik gerçekleştirilen 2010 ve 2011 yıllarındaki operasyonlar neticesinde şehir içi şiddet eylemlerinde büyük azalmaların yaşandığı görülmektedir. Bununla beraber KCK ve alt oluşumlarının zaman zaman yönlendirebildiği ve kendi arka bahçesi ve insan kaynağı olarak baktığı yürüyüş, basın açıklaması ve örgüt propaganda eylemlerinde de azalma yaşandığı görülmektedir. Ancak bu eylemin çözümünde polisiye tedbirlerden ziyade önleme çalışmaları kapsamında kurumlarla işbirliği yapılarak sosyal sorumluluk projelerinin ortaya konulması etkili olacaktır.

Örgütün kırsal alana götürdüğü veya götüreceği şahıslarla ilgili gençlerin tercih edildiği anlaşılmaktadır (Özeren vd., 2010). Çocuk yaştakilerin örgüte katılımı, yetişkinlere bağlı bir yaşamı olduğu düşünüldüğünde sağlıklı bir düşünce süzgecinden geçirerek almadıklarını göstermektedir. Bu kapsamda örgütün dağ kadrosuna gitme riski ve tehdidi ile karşı kaşıya kalacak çocuklar için hazırlanacak bilgilendirme faaliyetlerinin önemi ortaya çıkmaktadır.

Kırsal alana eleman aktarımı faaliyetleri PKK/KCK oluşumlarının gizli bir yapılanma kurarak gerçekleştirdiği faaliyetlerdir. Eleman temin eden, onları sorunsuz bir şekilde kırsal unsurlarla buluşturan ve son olarak da değişik bölgelerdeki eğitim kamplarına götürmekle sorumlu yapılar içerisinde faaliyet yürüten örgüt üyelerinin, deşifre olmadan bu faaliyetleri yürütmesi gerekmektedir.

Dağ kadrosuna katılım olarak da adlandırılan bu yapılarla mücadelenin iki ayağı bulunmaktadır. Birinci mücadele kısmı sosyal taban olarak bilinen ve örgüte sempati seviyesinde ilgisi bulunan gençlere yönelik yapılacak olan ekonomik ve sosyo-kültürel

projelerdir. Çünkü bu grubun örgüt bilinci oluşmamış ve olumsuz yönlendirmelere açık bir kitledir. Bu kitle ile iletişim kanallarının diğer kurum ve kuruluşlar aracılığıyla açılması ve arttırılması önem arz etmektedir. Bu iletişim kanalları sayesinde onların teröre /suça bulaşmaları ihtimalleri azaltılmış olacaktır. Şayet bu grupla polisiye operasyonlarla mücadele tercih edilirse hak ve özgürlüklerin kısıtlandığı propagandasıyla örgütten yana tercih yapmalarına neden olunabilir.

Aynı şekilde temin ve aktarma yapıları içerisinde faaliyet yürüten gösteren şahıslara yönelik polisiye operasyon yapılmazsa, bu şahıslara sosyal tabanda yayılma imkanı tanınmış olunur. Bu çerçeveden bakıldığında kırsal alana eleman aktarımı faaliyeti konusunda sosyo-kültürel ve polisiye tedbirlerin eşzamanlı ve uyumlu bir şekilde yürütülmesi zaruri bir durumdur.

Eldeki veriler incelendiğinde Gaziantep ölçeğinde yukarıda bahsedilen yapıların özellikle devlet tarafından gerçekleştirilen demokratik reformların başlatıldığı yıllarda kırsal alana eleman aktarımı faaliyetlerine hız verdikleri ve bunu bir fırsat bildikleri görülmektedir. Bahsedilen mücadele tarzlarından ikincisi olan polisiye operasyonlu mücadelenin olmayışı veya eksik oluşu gençlerin kandırılarak dağa götürülme süreçlerini hızlandırdığı anlaşılmaktadır.

Burada dikkat edilmesi gereken diğer bir konu, ‘terörle etkin mücadelede polisiye operasyonların mı yoksa sosyal projelerin mi daha başarılı olduğu?’ konusunda ki tartışmalardır. İncelenen veriler ışığında bu iki tarzın birbirine uyumlu ve dengeli olarak uygulanması gerektiği ön plana çıkmaktadır. (Beren, 2012:103) Çünkü sosyal olay, sosyal, psikolojik, siyasal ve ekonomik temelleri olan terör sorunu için kullanılabilirken, polisiye olay tüm bu kaynaklardan beslenerek ortaya çıkan ürünü, yani bir bankaya molotof atılmasını veya bir aracın kundaklanmasını ifade etmektedir. Buradaki temel önerme, sosyal projeler ile nasıl ki polisiye olaylar (Molotof, kundaklama, terör örgütü propagandası vs.) aydınlatılmaz ise polisiye operasyonlar ile de sosyal sorunların çözümüne ulaşamayacağı gerçeğinin kavranması zorunludur. Bundan dolayı, bir fabrikanın çarkları gibi, farklı ölçekteki (küresel, ulusal ve bölgesel) politika, strateji ve yol haritaları, birbiri ile koordineli ve uyum içerisinde olacak şekilde tesis edilmeli ve sürdürülmelidir. (Cerrah, 2011:321)

Bundan dolayı terörle mücadele politikalarının o yılın konjonktürel süreci değerlendirilerek risk ve tehdit boyutları incelendikten sonra hazırlanması gerekmektedir. İldeki eylem ve etkinlikler hangi eylem türü üzerinde yoğunlaşıyorsa üretilen politikaların da ağırlık noktalarının orada olması gerekmektedir. Bulunduğu yıl içerisinde uygulanması gereken yol haritası ile ilerleyen yıllarda da uygulanacak yol haritası birbiriyle örtüşmeyebileceğinin kavranması gerekmektedir. Farklı nitelik, tür ve etkilere sahip terörist eylemlerle ilgili, standart terörle mücadele yol haritaları yerine eylemleri bertaraf edecek stratejilerin geliştirilmesi ve bölgenin dokusu gözetilerek mücadele taktiğinin hazırlanması gerekmektedir.

Ülkemizde terörle mücadele politikaları yasama organı ve siyasal iktidarlar tarafından üretilmektedir. Bu doğrultuda siyasal iktidarlar güvenlik güçlerinden daha üst bir seviyeden konuya bakmalıdır. İmha ve tepkisel yaklaşımlardan uzak bir şekilde demokratik mücadelede yöntemi tercih edilmelidir. Demokratik mücadele yönteminin benimsenmesi bir taraftan mücadelenin kendisine uluslararası alanda meşruiyet kazandırırken diğer taraftan terör örgütlerinin meşruiyetini de ortadan kaldıracaktır. Bununla birlikte siyasi kaygılar ekseninde üretilen politika ülkeyi içinden çıkılması zor durumlara sürükleyebilir. Demokratik reformların kademeli bir şekilde hazmedilerek yapılması ve istismar edilebilecek alanların boş bırakılmaması gerekmektedir. Karşınızda bir taraftan insan hakları, demokrasi ve barışı savunuyor gözüküyor ve bunları söylem alanında siyasal bir proje olarak kullanan diğer taraftan elindeki silahla ülke toprakları üzerinde yaklaşık 35 yıldır ayrımcılığı ve etnik milliyetçiliği körükleyen ve bu ideolojisinden vazgeçmeyeceğini açıklayan bir örgüt bulunmaktadır. Hal böyleyken atılacak adımlardaki hassasiyetin önemi ön plana çıkmaktadır.

Terör eylemlerinin, bireyler ve toplum üzerinde oluşturduğu psikolojik bir etkideki temel hedef toplumun korkutulması ve yıldırılmasıdır. Bundan dolayı terörle mücadele sürecinde korkuya karşı güven üretilmesi, toplumun terör olayları karşısındaki olumsuz algılarının ve ön yargılarının giderilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde toplumsal gerginliklere zemin hazırlanmış olunur.

Terörle mücadele politikalarının hazırlanması ve uygulanması noktasında;

- Temel hak ve özgürlükler ile demokratik toplum yapısı ve hukukun üstünlüğü korunarak, seçilmiş iktidarın kontrolünde, bir politika oluşturulmalıdır.

- Kurumların eylem planları bölgenin sosyo-kültürel dokusu gözetilerek bölgenin sorunlarına-ihtiyaçlara cevap verebilecek nitelikte olmalıdır.
- Konjonktürel süreçler göz önünde bulundurulmalı ve STK'ların dâhil edildiği bir yol haritası hazırlanmalıdır.
- Bir şehrin kendine özgü Terörle mücadele politikasını oluşturabilmesi için o şehrin her yıl değişme özelliği gösteren terörist eylem profilinin belirlenmesine ihtiyaç vardır ve her yıl revize edilmelidir.

KAYNAKÇA

- Akyol, T. (2011). “KCK Nedir?” Erişim tarihi: 12.02.2014, <http://www.hurriyet.com.tr/>
- Akyol, T. (2012). “PKK ile Görüşmek” Erişim tarihi: 11.03.2014, <http://www.hurriyet.com.tr>
- Akyol, T. (2013). “Öcalan ve KCK” Erişim tarihi 17.03.2014, <http://www.hurriyet.com.tr>
- Akyol T. (2014). “Özerklik.” <http://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/25964469.asp> 18.03.2014
- Alkan, Necati, (2009). “Türkiye’nin Terörizmle Mücadele Deneyimi”, İhsan Bal ve Süleyman Özeren, (Ed.), Uzakdoğudan Yeni Kıtaya Terörle Mücadele, Ankara: USAK Yayınları.
- Alkan, N. (2007). Söz Bitmeden: Terörle Mücadelede Önleme Stratejileri, (Ankara: USAK Yayınları,).
- Altuğ, Y. (1995). Terörün Anatomisi, Altın Kitaplar Yayınevi, İstanbul (1.Baskı). ss. 13-15
- Arıboğan D. Ü. (2003). Tarihin Sonundan Barışın Sonuna: Terörizmi Anlamak ve Anlamlandırmak, İstanbul, Timaş Yayınları, ,
- Arslan, Z. (2006). 11 Eylül sonrasında yeni güvenlik algısı insan hakları ve demokratik kolluk, Polis Bilimleri Dergisi, Cilt:8 (2), (s.121-136).
- Baker J. A., ve Hamilton L. H., The Iraq Study Group Report, (New York: Vintage Boks, A Division of Random House Inc., 2006).
- Bal, İ. ve Laçiner S. (2004). “Ethnic Terrorism in Turkey and the Case of the PKK: Roots, Structure, Survival, and Ideology2, (London: Frank Cass, 2004), s.40-44.

- Bal, İ. ve Özkan, E. (2006). 'PKK (Partiya Karkeren Kürdistan-Kürdistan İşçi Partisi) Terör Örgütü Kronolojisi (1976-2006)', Uluslararası Hukuk ve Politika Dergisi, Cilt. 2, Sayı. 8, , s. 146-156.
- Bal, İ. (2006a). Alacakaranlıkta Terörle Mücadele ve Komplo Teorileri, (Ankara: USAK Yayınları,).
- Bal, İ. (2006b). Terör Nedir? Neden Terörist Olunur? (Der.). Terörizm: Terör, Terörizm ve Küresel Terörle Mücadelede Ulusal ve Bölgesel Deneyimler, Bal. İ. (Ed), Usak Yayınları, Ankara, (1.Baskı). ss. 1-21
- Bal, İ, (2007). 'PKK Terör Örgütü: Tarihsel Süreç ve 28 Mart Diyarbakır Olayları Analizi', Uluslararası Hukuk ve Politika Dergisi, Cilt. 2, Sayı.8, , s. 75-89.
- Bal, İ. Özeren, S. (2010). "Dünyadan Örneklerle Terörle Mücadele" Usak Yayınları 2. baskı s. 17-77
- Bbc, (2009). "KCK Operasyonunda 28 tutuklama." Erişim tarihi: 11.01.2014, http://www.bbc.co.uk/turkce/haberler/2009/12/091225_turkey_kurds.shtml
- Beren, F. (2010). İçgüvenlik İstihbaratı. İstanbul: Alfa Yayınları
- Beren, F. (2011). Polis ve İstihbarat etiği, Karınca Yayınları 3. Baskı Ankara
- Beren F. (2012). The Action Profile of PKK/KCK Terrorist Organization. UHP (Uluslararası Hukuk ve Politika) Dergisi,8(29), 87-107.
- Beren, F. (2013). Demokratikleşen Güvenlik, Karınca yayınları Ankara
- Bila, F. (2013). "işte 10 yıldır tartışılan belge" Erişim tarihi: 15.03.2014, <http://siyaset.milliyet.com.tr>
- Cemal, H. (2003). Kürtler, İstanbul: Doğan Kitap
- Cerrah, İ. (2011). Demokratik Toplumlarda İçgüvenlik, (Ankara: Polis Akademisi Yayınları, 2011),
- Cerrah, İ. (2010). "Toplumsal Değişme Bağlamında Güvenlik Hizmetlerinin Evrimi", yayınlanmamış makale.
- Charlesworth W. R. (2003). 'Profiling Terrorists: a taxonomy of evolutionary developmental and situational causes of a terrorist act', Defence & Security Analysis, Cilt. 19, Sayı. 3, s. 241-264;
- Cnn Türk, (2009). "İşte hükümetin 'demokratik açılım' raporu." Erişim tarihi: 18.02.2014,

<http://www.cnnturk.com/2009/turkiye/10/03/iste.hukümetin.demokratik.acilim.raporu/545796.0/>

Cresswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry & research design: choosing among five approaches*. Thousands Oaks, London: Sage.

Cnn Türk, (2010). “KCK Davası: BDP'nin Kurulma Talimatı Verilmiş.” Erişim tarihi: 15.02.2014,

<https://www.cnnturk.com/2010/turkiye/10/25/kck.davasi.bdpnin.kurulma.talimati.verilmis/594201.0/index.html>

Çandar C. (2013). “Kürtlere kulak veriliyor mu?” Erişim tarihi: 11.03.2014, <http://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/24892262.asp>

Çapar. E. (2013). *Türkiye'de İç Güvenlik Yönetimi ve Terörle Mücadele*, Adalet Yayınevi, Ankara, (1.baskı). ss. 50-59

Çitlioğlu, E. (2006). *Gri Tehdit Terörizm*. Ümit Yayıncılık, Ankara, (1.Baskı). ss. 83-230

David L., Bijou Y. ve Mark L. (2009). ‘Suicide Bombers: are psychological profiles possible?’ içinde M. Ozguler, A. Ozdogan, A. S. Yayla, E. Mus ve H. İltas (ed) *Terrorism: A Global Perspective*, (Washington DC: TISD). s. 262-286;

Davies, B. (2006). *Terörizm*, (İstanbul: Truva Yayınları,).

Ekici, N. Sözer, M. ve Atak, S. (2010). ‘İdeoloji Ve Örgütsel Yapının Örgüte Eleman Kazanma Üzerindeki Etkisi: Türkiye’de Hizbullah Ve DHKP/C Örneği’, *Uluslararası Güvenlik ve Terörizm Dergisi*, Cilt.1, Sayı.1, , s.37-57.

Ergil, D. (1980). *Türkiye'de Terör ve Şiddet*, Turhan Kitabevi, Ankara, (1.Baskı). ss. 1-5

Erin Gibbs Van Brunschot, (2009). ‘Framing Terrorist Threat: Canada, England and Australia’ içinde M. Özgüler, A. Özdoğan, A.S. Yayla, E. Mus ve H. İltas (ed), *Terrorism: A Global Perspective*, (Washington D.C.: TISD,), p.12-22.

Fasihuddin, (2009). ‘Talibanazitation and Terrorist Attacks in the North-West Frontier Province’ içinde S. Teymur, H. Ozdemir, O. Başbüyük, M. Ozer ve M. Gunbeyi (ed), *Combatting Terrorism*, (Washington D.C.: TISD,), s. 157-216;

FTO (2014). *Foreign Terrorist Organizations*. Erişim Tarihi: 17.12.2013, <http://www.state.gov/j/ct/rls/other/des/123085.htm>

- Ganor, Boaz, (2002). ‘Defining Terrorism: is one man’s terrorist another man’s freedom fighter?’ *Police Practice and Research*, Cilt. 3, Sayı. 4, , s. 287–304.
- Goldstein H. (1979). ‘Improving Policing: A Problem Approach’, *Crime & Delinquency*, , s. 234.
- Heper, M. (2008). *Devlet ve Kürtler*, İstanbul: Doğan Kitap Yayını
- Hudson, R. A. (1999). *The Sociology And Psychology of Terrorism: who becomes a terrorist and why?*, (Washington: Library of Congress,).
- Hürriyet, (2008). “İşte Aktütün Karakolu.” Erişim tarihi: 15.02.2014, <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/8915321.asp>
- Hürriyet, (2010). “Gaziantep’te KCK operasyonu: 16 gözaltı.” Erişim tarihi: 18.02.2014, <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/13675123.asp>
- Hürriyet, (2011). “demokratik özerklik nedir?” Erişim tarihi: 21.02.2014, <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/18255779.asp> 18.03.2014
- İşeri R. (2008) *Türkiye'de Etnik Terör: Asala Ve Pkk Örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi s.58
- Karacan, İ. (1984). “Terörizm Kavram ve Yapısı, Uluslararası Terörizm ve Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı”, Ankara, s. 55.
- Keleş, R. Ünsal, A. (1982). “Kent ve Siyasal Şiddet”, Ankara Üniv. SBF Yayınları, Ankara, s.
- Laçiner, S. (2006). *Terörle mücadelede yasal önlemler: ingiltere örneği, Terör, Terörizm ve Küresel Terörle Mücadelede Ulusal ve Bölgesel Deneyimler*, Ankara: Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kurumu Yayını,
- Laquer, W. (1978). *Terrorism*, (London: Weidenfeld and Nicolson,).
- Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic inquiry*. Beverly Hills, CA: Sage.
- Marcus, A. (2009). *Kan ve İnanç: PKK ve Kürt Hareketi*, İletişim Yayınları, İstanbul s. 113-118;
- Memdoğlu, M. (2011). *kürt sorunu çözüm önerileri ve 2009-2011 panoraması 1.baskı* Fanos Yayınları,
- Merari, A. (1991). ‘Academic Research and Government Policy on Terrorism’, *Terrorism and Political Violence*, Cilt. 3, Sayı.1, s. 88-102.

- Milliyet (2007). “Yüksekova'da askerlerimize saldırı: 16 şehit.” Erişim tarihi: 15.02.2014, <http://www.milliyet.com.tr/2007/10/21/son/sontur05.asp>
- Milliyet, (2009a). ”TRT Şeş, yayına başladı, vatandaş olumlu ve temkinli yaklaştı.” Erişim tarihi: 15.03.2014, <http://www.milliyet.com.tr/Yasam/SonDakika.aspx?aType=SonDakika&ArticleID=1041791>
- Milliyet, (2009b). “Diyarbakır'da mayın patlaması: 9 asker şehit oldu.” Erişim tarihi: 18.01.2014, <http://www.milliyet.com.tr/default.aspx?ArticleID=1088774&aType=SonDakika>
- Milliyet (2009c). “34 PKK 'li Habur sınır Kapısı'ndan girip teslim oldu.” Erişim tarihi: 21.02.2014, <http://www.milliyet.com.tr/siyaset/sondakika.aspx?atype=sondakika&articleid=1151953>
- Milliyet (2012). “Vekiller yeminden talimatla vazgeçti.” Erişim tarihi: 20.04.2012, <http://gundem.milliyet.com.tr/vekiller-yeminden-talimatla-vazgecti/gundem/gundemdetay/20.04.2012/1530495/default.htm>
- Milliyet (2013). “Kenya'dan İmralı'ya 14 yılın öyküsü” Erişim tarihi: 15.02.2014, <http://gundem.milliyet.com.tr/kenya-dan-imrali-ya-14-yilin-oykusu/gundem/gundemdetay/15.02.2013/1669010/default.htm>
- Ntvmsnbc, (2008). “İlk bomba kalabalığı topladı, ikincisi öldürdü.” Erişim tarihi: 15.02.2014, <http://arsiv.ntvmsnbc.com/news/454401.asp>
- Özüyılmaz Ö. ve Demir A. (2011). ‘İstanbul İli Örneğinde Terör Suçuna Karışan Şahısların Profili’, içinde Oğuzhan Başbüyük, M. Alper Sözer ve Nurullah Altun (ed), Terörle Mücadelede Makro ve Mikro Perspektifler (Ankara: Polis Akademisi Yayınları), s. 105-134;
- Özcan M. (2012). Terörün Matruşkası KCK, (İstanbul: Ankara Strateji & Hayat Yayınları), s. 49.
- Özcan, N. A. (1999). PKK: Tarihi, İdeolojisi ve Yöntemi, (Ankara: ASAM Yayınları), s. 22-54;
- Özdağ, Ü. (2013). Pkk ile Pazarlık, 3. Baskı Ankara Kripto yayınları

- Özeren S, Sözer A., Başbüyük O (2010). A Field Study on Factors that Affect Individuals' Decision to Join the Terrorist Organization: The PKK/KCK Case. *International Journal of Security and Terrorism*. 3 (2) 57-83
- Özeren, S. Sever, M. (2011). *Terörizm Paradoksu ve Türkiye*, karınca yayınları 1. baskı Ankara
- Özeren, S. Sözer, M. A. ve Demirci, S. (2010). ‘Terör Örgütlerinde Militan Kimlik Profili: Türkiye’de Hizbullah Örneği’ içinde M. Sever, H. Cinoğlu, O. Başbüyük (ed), *Terörün Sosyal Psikolojisi*, (Ankara: Polis Akademisi Yayınları,), s. 139-165.
- Perçin, Ü. ve Bilgin, N. (2011). ‘Terörizme İlişkin Algılar ve Sosyal Temsiller,’ içinde Oğuzhan Başbüyük, M. Alper Sözer ve Nurullah Altun (ed), *Terörle Mücadelede Makro ve Mikro Perspektifler*, (Ankara: Polis Akademisi Yayınları,) s.239-260.
- Sabah (2013). “AİHM'nin Öcalan kararı haftaya.” Erişim tarihi: 16.12.2013 <http://www.sabah.com.tr/Gundem/2013/12/16/aihmnin-ocalan-karari-haftaya>
- Sabah, (2011). “Gaziantep'te KCK operasyonu.” Erişim tarihi: 22.02.2014, <http://www.sabah.com.tr/Gundem/2011/11/29/gaziantep-te-kck-operasyonu>
- Sandıklı, A. (2011). *Terörle Mücadele Stratejisi Bilgesam Yayınları*
- Semiz, B. (2007). *Çıkmaz Sokak PKK*, Lalezar Kitabevi
- Şeker, D. Sevimli, Ş. Akgül, Urungu ve Acar, A. (2011). ‘Doğu ve Güneydoğu Anadolu’da Terör Suçuna Karışan Bireyler ve Arka Planlarının Değerlendirilmesi’, içinde Oğuzhan Başbüyük, M. Alper Sözer ve Nurullah Altun (ed), *Terörle Mücadelede Makro ve Mikro Perspektifler*, (Ankara: Polis Akademisi Yayınları,), s. 165-190.
- Şimsek, Y. (2009). ‘Profiling PKK Terrorists’ içinde S. Teymur, H. Ozdemir, O. Başbüyük, M. Ozer ve M. Gunbeyi (ed), *Combatting Terrorism*, (Washington D.C.: TISD,), s. 271-286.
- Terörle Mücadele Kanunu, (1991), Md.1.
- Terörle Mücadele Raporu, (2007). Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kurumu (USAK),.
- Özdağ, Ü. (2007). *Türk Ordusunun PKK Operasyonları*, Pegasus Yayınları, İkinci Baskı, İstanbul,

- Vaisman, R. (2007). 'Profiling Terrorists', Journal of Police Crisis Negotiations, Cilt. 7, Sayı. 1, , s. 27-61.
- Vikikaynak (2005). "KCK sözleşmesi" Erişim tarihi: 22.03.2014, tr.wikisource.org/wiki/KCK_Sözleşmesi
- Wilkinson, P. (2002). Terör ve Terörizm (Der). Silinen Yüzler Karşısında Terör, Güzel, C. (Ed), Ayraç Yayınevi ss.148-151
- Yamaç, F. (2011). 'PKK/KCK Terör Örgütünün Finansmanı', Uluslararası Terör ve Sınırtaşan Suçlar Sempozyumu, (Antalya: Polis Akademisi, UTSAM,).
- Yayman, H. (2011). Türkiye'nin Kürt Sorunu Hafızası Seta yayınları

ÖZGEÇMİŞ

Ali Yasin ÇİÇEK 1983 yılında Ankara'da doğdu. 2005 yılında Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Fakültesinden mezun oldu.

VITAE

Ali Yasin ÇİÇEK was born in Ankara in 1983. He graduated from Police Academy Security Science Faculty in 2005.

EKLER**EK 1. Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Araştırma İzin Talebi**